

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark: Vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zeitungszustellgebühr Postscheckkonto Wien Nr. 55030

II. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag 25. Juli 1942

Nr. 30

Zlom boljševiškega odpora pri Rostovu

Nemške in zavezniške čete so prekoračile reko Don v široki fronti - Vsa južna fronta je razgibana - Koncentričen napad na Rostov - Zasledovanje poraženih sovjetskih edinic - Nemški napadi v prostoru okrog Taganroga - Vsi boljševiški protinapadi odbiti - Vorošilovgrad zavzet

Pretekli teden je zabeležilo nemško vrhovno poveljstvo celo vrsto pomembnih uspehov na južnem delu vzhodne fronte. Tako so se nadaljevale pretekli četrtek neprestano zasledovalne operacije v južnem odseku fronte, kjer boljševiškim edinicam ni uspel umikalni prodor proti vzhodu. Sovražnik je nadaljeval istočasno svoje brezuspešne napade na mostišče pri Voronežu, toda vsi njegovi napadi so bili odbiti s krvavimi izgubami za sovražnika. Na ostalih odsekih vzhodne fronte so se vršili pretekli četrtek le manj pomembni boji lokalnega značaja.

Po petkovem uradnem poročilu so nemške čete v po večdnevni srđitih bojih v naskoku zavzele važno industrijsko mesto Vorošilovgrad. Veliki deli mesta so zgoreli. V južnem odseku fronte so hitri nemški odredi zasledovali vzhodno od Doneca bežečega sovražnika v smeri proti spodnjem Donu. Več sovjetskih divizij, ki so bile stisnjene med naglo prodirajoče nemške hitre odrede, je poskusilo prodreti proti vzhodu, vendar so bili vsi ti poskusi odbiti z velikimi izgubami v sovražnih vrstah. Tudi v teh bojih se je odlikovalo nemško letalstvo, ki je onemogočalo reden umik boljševiških skupin.

Velikih operacij na južnem sektorju vzhodne fronte se v veliki meri udeležujejo tudi zavezniki. Od 29. junija se bori ob nemški strani ena madžarska armada, nadalje ena italijanska armada, italijanski ekspedicijski korpus in en romunski armadni zbor. V borbah se nahaja tudi neka hrvaška skupina.

Neki hitri nemški odred je sunil ta-

ko naglo proti nekemu sovjetskemu vzletišču, da so zaplenili oziroma uničili 50 sovjetskih letal. Vsi ponovni napadi boljševikov na voroneško mostišče so se izjalovili.

V nedeljo je bilo sporočeno, da zasledujejo nemške in zavezniške čete poraženega sovražnika na južnem odseku kljub razmočenim potem brez prestanka. Letalstvo je medtem uspešno napadalo pri Vorošilovgradu poražene in umikajoče se sovjetske skupine. Vzhodno od Mariupola so Romuni onemogočili poskus boljševiškega izkrcanja čet. Madžarski odredi so medtem vrgli neko sovjetsko skupino, ki je stala na zapadnem obrežju Dona. Tudi vsi nadaljnji napadi boljševikov na mostišče pri Voronežu so bili odbiti.

Južno od jezera Ilmen je sovražnik nadaljeval svoje brezuspešne napade.

V ponedeljek so nemške in zavezniške čete po končanem deževju nadaljevale zasledovalne boje v južni in vzhodni smeri. Nemški letalski odredi so medtem razbijali sovražne kolone vzhodno od Rostova, uničevale dovoz ob ustju Dona ter podpirale zasledovalne operacije v loku reke Donec.

Dan poprej je skušal sovražnik iztrgati Nemcem mesto Voronež. V hudih borbah, ki jih je podpiralo letalstvo, so bili vsi sovražni napadi odbiti. Od 60 sovjetskih tankov, ki so napadli nemške postojanke, jih je bilo 36 uničenih.

V prostoru okrog Moskve so nemški letalski odredi bombardirali železniške cilje po dnevu in po noči. Južno od jezera Ilmen so se izjalovili lokalni sovražni napadi, pri čemer je bila uničena neka sovražna skupina.

Murmansk je bil v nedeljo cilj nemških letalskih bomb, ki so razbijale dolke, skladišča goriva itd. Nastali so veliki požari. Lovci so nad zalivom Kola sestrelili 17 sovražnih letal.

V torek je prispela vest, da so prešle nemške in zavezniške čete h koncentričnemu napadu na mesto Rostov. Napad so izvrševale z zapadne, severne in vzhodne strani. Mesto je v plamenih. Bolj severno je na pohodu neka nemška armada v smeri proti jugovzhodu. Ta armada se je približala donskemu odseku zapadno od Stalingrada na nekaj 80 kilometrov. Krilne sovjetske čete in bežeče skupine so bile uničene. Letalstvo je bombardiralo goste ceste sovražnega umika ter zlasti prehode preko rek in železniške cilje v prostoru okrog Rostova. Severno od Voroneža so bili odbiti vsi ponovni napadi sovjetov.

V srednjem odseku fronte je uničila neka infanterijska divizija neko obkoljeno sovražno skupino. V srđitih bojih od moža do moža so nemške čete zavzele 105 bunkerjev.

Južno od jezera Ilmen ter pri Leningradu so se razbili ponovni sovražni napadi v srđitih bojih od moža do moža.

V sredo je prispela vest, da je bil načrtni odpor sovražnika v prostoru pri Rostovu zlomljen. Nemške in zavezniške čete so obkolile mostišče okrog mesta. Vzhodno od Doneca so nemške čete v široki fronti prekoračile Don. Italijanske čete so 19. julija zavzele važni premogovni revir Krasnij Luč. V loku Doneca Dona se upira sovražnik samo še s slabimi silami. Pri Voronežu so bili odbiti vsi sovražni na-

Ključ nemškega zmagovanja

V času, ko hitre nemške divizije podijo ob Donu poraženega sovražnika, si marsikdo čestokrat zastavlja vprašanje: Kako je neki mogoče, da nemški vojak, ki je v tej strašni ruski zimi pretrpel toliko nepopisnih težav in gorja, ne pozna nikakega zastoja v svojih zmagovitih pohodih? Odgovor na to vprašanje nam daje zelo nazorno PK-poročilo Oberleutnanta Eugen Wahler-ja, ki je zelo nazorno opisal tajnost nemškega zmagovanja. Wahler piše med drugim sledeče:

»Naš ponosen pešpolk je od vsega početka vojne na vzhodu na fronti. Lahko je ponosen, ker si je priboril v tem času nesmrtno slavo. Nad dvatisoč kilometrov marširanja pod najtežjimi pogoji je za nami. Naši možje so se borili odlično v vsakem položaju: bodisi v zmagovitem napadu kakor tudi v žilavi obrambi. S svojim neprimernim junaštvom niso samo premagali sovražnika, temveč tudi neusmiljeno najtežjo rusko zimo. Tudi v tej zimi je nosil pešec glavno breme vojskovanja. Njegove storitve so ena sama visoka pesem najvišjega izpolnjevanja vojaških dolžnosti. Treba je bilo ogromne zvestobe in požrtvovalnosti, ako je vojak hotel vzdržati v prvi črti pri 40 stopinjah mraza. Bilo je treba na tisoče posameznih storitev od zadnjega pešca do poveljnika, da je regiment lahko izpolnil stavljenemu naloge. Usoda nas je trdo prišla, toda v premočrivanju preteklosti ne bi hoteli pogrešati prav nič, niti trdote tega vojskovanja. Žalujemo le za našimi mrtvimi tovariši, toda njihova smrt je povečala našo odločnost glede končne zmage.

Boljševiški sovražnik nam je hotel v tej zimi pripraviti usodo Napoleona I. Tu se je strašno zaračunal. Zmotil se je predvsem v Führerjevi osebi, zlasti pa glede Führerjevega odnosa napram vojakom. Neke kritične noči so nam prinesli povelje: »Na Führerjevo povelje je držati to postojanko!« Povelje je šlo od ust do ust, vojaki so si smehljaje oddahnili in zgodil se je čudež, da je ostala fronta nepremagljiva. Führerjevo povelje je podžgalo slehernega vojaka k največjemu naporu in nadčloveški moči. V Führerjevi osebi je nekaj, kar bliskoma zagrabljuje njegove vojake. To tajnost lahko sporočimo našim sovražnikom brez

radi, prav tako ob Volhovi in jezeru Ilmen. Sovražnik je izgubil od 8. do 20. julija 829 letal. V istem času je nemško letalstvo izgubilo 70 letal.

PK-Aufn.: Kriegsbericht Watterau (Wb.)
Deutsche Infanterie in den Straßen von Sewastopol. Überall zeugen sinnlose Zerstörungen von der Vernichtungswut der Bolschewisten

oklevanja: veličina Führerjeve osebnosti in duh, ki prevéva njegovo vodstvo, sta ključ našega zmagovanja.

Nemški pešec vé, da je stal Führer na zapadni fronti prve svetovne vojne štiri leta kot navaden infanterist. On pozna vse muke in pomanjkanje, ki teži navadnega vojaka. Führer je bil sam v bunkarjih zapadne fronte ter pozna duševno napetost sredi bobnajočega ognja. Kljub takratnemu zloumu ni izgubil vere v Nemčijo. Führer je mož, ki zamore pač najbolje presoditi naše storitve. Njegovo priznanje nemškemu pešču nas navdaja s ponosom in globoko hvaležnostjo. To priznanje nas podžiga in obrezuje k novim dejanjem. Dnevno čutimo Führerjevo roko nad nami, dnevno se zavedamo njegove skrbi in velikodušnega razumevanja in sočutja. Naše zaupanje v Führerja je brezmejno, zato se mu tako radi pokoravamo. Na gredi vrtiča, ki so ga uredili vojaki radi olepšave nekega ruskega mesteca, je neki vojak sestavil iz koščkov rdeče opeke stavek »Führer befiehl, wir folgen dir!«. To ni morda samo izpoved posameznika po hudih zimskih borbah, to je izpoved cele fronte. Vojni zločinci v Moskvi, Londonu in Washingtonu tega ne morejo zapopasti. Udarjeni so s slepoto. Ne morejo razumeti, da ljubimo Führerja in kako ga ljubimo. Ravno sedaj nam je bližji kot kedaj poprej. Danes smo še bolj prepričani o pravičnosti njegove borbe in o njegovem zgodovinskem poslanstvu. Smisel in nujnost te borbe smo najbolje zapopadli. Z lastnimi očmi smo videli »raj delavcev in kmetov«, to največjo laž dvajsetga sto-

letja. V neposredni bližini smo spoznali nevarnost, ki je pretila ne samo nam, temveč vsej Evropi. Videli smo, da so spremenili to bogato deželo v strašno orožarno svetovnega židovstva. Na najbrutalnejši način so izžemali in uničevali ljudi, zasledujoč en sam cilj: Razširjenje svetovne boljševiške revolucije. To bi pomenilo uničenje Nemčije, nemškega naroda in njegove kulture. To bi pomenilo uničenje vse Evrope, vladavino židovstva in splošno zmesnjavo.

Ker smo vse to videli in spoznali, poznamo tako dobro Adolf Hitlerja in njegovo borbo. To nam daje povod, da mu sledimo v najglobljem prepričanju. Naše geslo se glasi: Führer, zapovej, mi ti sledimo! Tako pobijamo sovražnika, kjerkoli se pojavi. Führer se lahko zanese na nas, ki nosimo njegove zmagovite zastave.

To preprosto poročilo nemškega častnika, ki je sicer v stranki Kreisleiter, je zgovoren dokument glede držanja nemškega vojaka. Kdor je prečital to vojaško izpoved ljubezni do Führerja, si bo lažje tolmačil ves elan, s katerim prodirajo nemške divizije v sovražno ozemlje. Ni je sile, ki bi zamogla ustaviti nemški pohod. Kljub nemških zmag je legendarna osebnost Adolf Hitlerja, moža, ki je ustvaril svojo vojsko kot izvrševalec zgodovinskih pravdorekov.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Drucker-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter Friedrich Golob; alle in Marburg a. d. Drau Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juli 1942 gültig. Anfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs-geldes

„Nič ni z zmago v l. 1942...“

**Londonski list „People“ o notranjem položaju Anglije
Angleška vojaška organizacija v luči angleške kritike
Občudovanje za nemško oboroževalno jakost**

Londonski list »The People« je objavil te dni svoje poglede na notranji položaj Anglije. Še nedavno — tako piše omenjeni list — je izzvalo geslo »Zmaga še v l. 1942« ne samo v Angliji, temveč tudi v Sovjetiji, veliko navdušenje, in vendar je šel razvoj po drugih poteh. Nemške čete nadaljujejo neprestano svoj pohod. Izgleda, da angleška vlada javnosti noče obrazložiti resnost sedanjega položaja. List kritizira nato notranje angleške napore v tej vojni ter ugotavlja, da se uradniki stiskajo po koteh svojih pisarnic. Sinovi bogatih očetov si kupujejo kmetije, da bi se tako lažje izmikali vojaški službi. Mnogi drugi sinovi bogatih staršev pa nosijo vojaško uniformo le na videz, dočim sede na goľljivih mestih. Je pa tudi cela vrsta visokih častnikov z dobrimi trgovskimi zvezami, ki so bili imenovani ravnateljem velikih oboroževalnih industrij, čeprav jim za taka mesta primanjkuje kvalifikacija. V Angliji se govori zelo mnogo o pomanjkanju delavcev, vendar odgovorni činitelji nimajo korajže, izvesti primerno mobilizacijo delavskih moči.

Kako pa je kaj s političnimi strankami? Na to vprašanje je možen le en sam odgovor: Angleški narod je izgubil vse zaupanje do strank, ker v Spodnji zbornici ni več nikake opozicije v starem smislu besede. Ako bi se zdržnil kak poslanec glasovati proti vladi, kakor nedavno proti Churchillu, bi moral za tako protivladno glasovanje odgovarjati. Povsod primanjkuje močnega vodstva, kar je najtežje pri vojaštvu. V vojaškem oziru še ugled Anglije ni padel nikdar tako globoko kot sedaj. Nemoč Anglije je zavzela že tako nizko ravń, da iščejo celo Amerikanci, ki naj bi prevzel vrhovno poveljstvo nad celokupno oboroženo silo Velike Britanije. Taka stremjenja podpira tudi gospodarska odvisnost, v katero je zašla Anglija v svojem razmerju do Zedinjenih držav. Amerikanci pokazujejo stalno na neprestane angleške poraze ter omenjajo pri tem, da so Amerikanci stavili na razpolago Angležem tako velike množine materiala in moštev, da hočejo sedaj sami prevzeti kontrolo na vsej črti.

Z uničujočo ironijo je napovedal londonski »Daily Herald«, glasilo angleške delavske stranke, velike »reformne«, ki jih je izzvala kritika vojaškega aparata Velike Britanije. List piše dobesedno: »Bobnajoči ogenj, s katerim je naš tisk kritiziral vojaški aparat Anglije, je le imel uspeh. Včeraj je prispela vest o sila globoki reformi vojaštva. Evo vam nekaj teh revolucionarnih odredb, s katerimi bo-

mo prav gotovo in najhitreje izsilili konec vojne: »Kuhalna posoda bo v bodoče obešena na desni strani, odeje morajo imeti štiri gube in ne dve. V tornistru pa krtače ne smejo biti shranjene na desni, kakor doslej, temveč na levi strani«... Sedaj si lahko zopet oddahnemo, tako nadaljuje »Daily Herald«. Pa to še ni vse. Na Malti imajo prav gotovo težke čase. Vsled tega je prišel v vojnem ministrstvu nekdo na čudovito misel, izdelati za Malto boljše in posebne gramofonske plošče, in sicer s pesmimi najmanj 30 londonskih umetnikov...

Vse drugače pa »Daily Mirror«, ki občuduje nemške zmage s sledečimi besedami: »Nemški tankovski odredi

prodirajo na vzhodu vedno globlje v sovjetsko fronto, in sicer z vso težino materialnih zalog, ki jih skoro ni mogoče izčrpati. Istočasno zbira Rommel v Egiptu vedno nove stotine tankov. V nobenem trenutku te vojne ni bilo na nemški strani niti enega samega znamenja, iz katerega bi bilo sklepati, da jim primanjkuje orožja najmodernejših tipov. Izgleda, da je Nemcem uspelo z genialno koncentracijo nacionalnega napora pravilno rešiti problem hitrosti produkcije. Kako pa izgleda v tem oziru v Angliji? »Daily Mirror« piše nadalje, da je oddal lord Lyttelton sicer v Spodnji zbornici neko pomirljivo izjavo, vendar ni jasno, ali je izgovoril produkcijski minister samo željo ali stvarnost. Nemški tempo je vsekakor strašen. Adolf Hitler je obljubil svojim vojakom še boljše orožje, ki jim ga je medtem že dal. To nemško orožje pa ni samo boljše nego prejšnje, saj so ga nemške tvornice izdelale ne morda v teku let, temveč samo nekaj mesecev.

Vojna z Anglijo in Ameriko

Pretekli četrtek so bili na egiptovski fronti odbiti vsi angleški napadi. V protinapadih je bilo ujetih 1200 Angležev in uničenih mnogo tankov in vozil.

Nemške podmornice so ob zapadni obali Afrike potopile šest sovražnih ladij z 39.500 brt. V Atlantiku, preko reke Mississippi in Panamskim prekopom pa so potopile druge nemške podmornice deset ladij z 68.500 brt. Sovražnik je izgubil razen tega še v Lednem morju eno ladjo s 7000 brt, skupno torej 17 ladij z 115.000 brt.

Angleški bombni napadi na Duisburg, Bremen in Oldenburg so povzročili civilnemu prebivalstvu škodo. Večje število napadalcev je bilo sestreljenih.

Torek je bilo sporočeno, da so nemške podmornice severno od Azorov potopile sedem ladij, med njimi nek municijski transportnik, ki se je razletel. Vse ladje so izpodrivale skupno 38.000 ton. Neka nemška podmornica je v reki St. Lorenzo potopila tri ladje s 15.000 brt. V ameriškem prostoru je bilo po-

PK-Aufn.: Kriegsberichter Schürer (Wb.)

Immer größer werden bei den Sammelstellen hinter unseren Linien die Kolonnen der gefangenen Sowjets, die aus dem großen Sowjet-Kessel herausgeholt werden

Glave si razbijajo

B. ali ne bi? — tako se g. asi vprašanje glede „druge fronte“ - „Ponesrečena druga fronta bi bila še večja katastrofa kakor njen izostanek“

Iz Stockholma poročajo v Berlin, da se vrše med Londonom in Washingtonom razna ugibanja glede ustanovitve takozvane »druge fronte«, ki naj bi razbremenila boljševike. Tako poroča list »Dagens Nyheter« iz Londona, da odločitev v tem vprašanju še nikakor ni padla. Sigurno je le toliko, da so zavzela ta ugibanja v zadnjih dneh mrzličen tempo, ker so si sedaj popolnoma na jasnem, da Nemčije z blokado in letalsko ofenzivo ni mogoče premagati. Sedaj so mnenja, da je ofenziva na evropski kontinent edino sredstvo, s katerim bi bilo mogoče poraziti Nemčijo. Na drugi strani pa stane tonaže nikakor ne govori v prilog takega podjetja, ker še vedno ne vedo, ali je potapljanje doseglo že svoj maksimum ali ne.

Imenovani švedski list poroča nadalje, da je v anglosaksonski javnosti klic po drugi fronti postal vedno jačji. Celo listi kot »Manchester Guardian« pišejo, da je treba z napadom na zapad Evrope omogočiti Sovjetski Uniji odmor. Medtem pa zastopajo razni vojaški strokovnjaki mnenje, da bi bila ponesrečena druga fronta še večja katastrofa kot njen izostanek.

Dopisnik lista »Dagens Nyheter« je dobil vsekakor vtis, da je vprašanje o ustanovitvi druge fronte zaenkrat obviselo v zraku, ker se Churchill in Roosevelt branita priznati, da so argumenti, ki govore za drugo fronto, težji nego tisti argumenti, ki govore proti, pač pa lahko vsak trenutek pretehtajo nagibi, ki govore za drugo fronto.

Stalin roti Churchilla naj mu pomaga

Veleposlanik Majski je bil zopet pri Churchillu - Posledice nemških udarcev ob Donu

Udarci, ki jih prejema maršal Timošenko ob Donu, že učinkujejo. Po poročilih, ki so prispela iz Londona preko Stockholma, raste pritisk Moskve na London, ki naj bi nekako razbremenil Timošenkov armade. Po teh poročilih je obiskal boljševiški veleposlanik Majski ponovno angleškega ministrskega predsednika Churchilla ter mu je dopovedoval, da sedaj ni več izgubljati časa za izvedbo razbremenilne kampanje v smislu Stalinovih zahtev. Churchill je Majskemu baje zagotovil, da se bo posvetoval z Rooseveltom, od katerega pričakujejo dokončno odločitev glede sprejema vrhovnega poveljstva nad vsemi oboroženimi silami zavzeznih narodov. Baje je Roosevelt pripravljen, pomagati Sovjetiji, toda britanski generalni štab skupno z admiraliteto prijavlja svoje pomisleke v zvezi s pomanjkanjem ladij za prevoz vojaštva in materiala.

Boljševiki so prišli vsled nemškega napredovanja na jugu vzhodne fronte v nemali precep. Stalinovi obupni kliči so razumljivi za nas, ne pa toliko za

topljenih še šest ladij z 51.000 tonami. Skupno je izgubil sovražnik v zadnjih štirih dneh 16 ladij z 104.000 tonami.

V Kanalu je prišlo do pomorske bitke, v kateri so lahke nemške edinice sestrelile šest angleških hitrih torpednih čolnov, od katerih so se štirje potopili. Ena angleška hitra topničarka je bila potopljena s strani nemškega rušilca.

Churchilla, ki noče očitno ničesar riskirati. Moskovski oblastniki so si izbrali v Angležih pač zelo slabe zaveznike. Izdatna pomoč boljševikom bi v ostalem pomenila totalno spremembo angleške politike. Anglija ni pomagala preje malim zaveznikom, še

Moč Japonske še ni popolnoma razvita

Pomembni glasovi iz Tokija - Japonska mornarica je pripravljena na ogromni fronti za udar, kjer koli se bo pojavil sovražnik

Pretekli torek je izjavil zastopnik japonske vojske v Sanghaju sledeče: »Oborožena sila Japonske še ni popolnoma razvita.« Japonska politika — tako je nadaljeval govornik — je zasledovala vse od izbruha kitajskega spora načelo, da se spor ne sme poostri. V tem smislu je upala japonska politika, da se bo maršal Čang-kajšek povrnil k sodelovanju z Japonsko. Če pomislimo, da se je japonski vojak boril pet let v najtežjih razmerah na kitajski fronti, se ni čuditi, da so njegove storitve na pacifiški fronti zadivile ves svet. Na pomorski fronti, ki se razteza v širini 10.000 km med Beringovo cesto in Južno Afriko ter med Aleutami in Madagaskarjem, stoji japonska mornarica in letalstvo pripravljena, da odbijeta vsak sovražni poskus. Preko tega bosta dosegla nove uspehe, ki bodo odločilnega po-

manj pa hoče pomagati Sovjetiji, katere slabitev si tudi v Londonu na tihem želijo. Anglija ima toliko lastnih skrbi, da bo Stalin doživel Timošenkov polom še prej, preden bo dobil iz Londona kak zadovoljiv odgovor.

Težke izgube komunističnih tolpa v Bosni

Iz Berlina poročajo: Kakor je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, se nadaljuje borba proti bosanskim tolpom po načrtu. Največji del teh tolpa, ki se skrivajo v širini gozdovih, oddaljenih dolinah in v skalovju, je že obkoljen. Uničujejo jih nemške, hrvatske in madžarske čete v okviru očiščevalne akcije. Komunisti, ki jih podpirajo poklicni čestni roparji, so se umaknili bistveno v troje področij, kjer so jih obkolile imenovane čete. Tako je bila zajeta velika skupina v severnih iztokih gorovja Kozara. Prišlo je do obupnih poskusov izpadov, ki so zahtevali na strani banditov 1100 mrtvih. Uničenje te skupine se nadaljuje kljub slabemu vremenu in terenu. Drugo skupino so pregnali jugozapadno od Sarajeva. Ta skupina je skušala priti do železniške proge, da bi se polastila orožja in municije. V bojih je izgubila ta skupina 300 mrtvih. Neka druga skupina se nahaja severozapadno od Beograda v hribovju. Ta skupina je napadala civilno prebivalstvo ter je odvedla v hribovje več žena in otrok. Pri načrtnem čiščenju delov tega področja so imeli banditi težke krvave izgube. Lastne izgube v teh borbah s srbskimi tolpmi so zelo neznatne. Očiščevalne in obkroževalne akcije se nadaljujejo z uspehom.

mena za izid vojne v Vzhodni Aziji. Temu nasproti so vojni rezultati sovražnega tabora naravnost klaverni. Amerikanci so izvedli en sam brezuspešen napad na japonska mesta, v ostalem sploh ni prišlo do nikakega napada na Japonsko. S tem, da so Japonci zasedli skupino Aleutskih otokov, so zaprli Amerikancem edino pot, po kateri bi se lahko izvedel napad na Japonsko. Sedaj more Japonska s svoje strani ogrožati Zedinjene države.

Na Japonskem se je vršil dne 20. julija takozvani »Dan japonske mornarice«. Ves japonski tisk se je ob tej priliki spomnil velikih zaslug, ki sta si jih pridobila mornarica in letalstvo s tem, da sta ustvarila predpogoje za velike japonske zmage. Udarci, ki sta jih delila brodovje in letalstvo, so bili tako silni, da ameriško-angleško brodovje sploh ni moglo izvesti nikakega

Pioniere im Donezland

Von Kriegsbericht Dr. Fillies

PK Pioniere — zugleich Kämpfer und Werkleute des Gefechtsfeldes sind Soldaten von besonderer Art. Sie müssen vor allem zweierlei beherrschen: Sie haben immer das Nächstliegende zu tun und zugleich das Vorausgreifende zu bedenken. Sie ebnen und bauen, im wörtlichen und im übertragenen Sinne, Weg und Steg, und sie dürfen dabei nicht eng und einseitig sein, sondern sie müssen auch das andere, das jenseitige Ufer im Auge haben. Pioniere bahnen und verbinden, und beides tun sie gründlich, in den Einzelheiten und im Gesamtplan, weil das die bewährte Arbeitsmethode beim deutschen Kommiß ist.

Panzer in Flanke und Rücken des Feindes

Auf die Weise sind die Kämpfe im Donezland südostwärts Charkow, bei denen — wie der Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht meldete — vom Jahrestage des 22. Juni ab feindliche Kräftegruppen teils ein tüchtiges Stück zurückgeworfen worden, in hohem Maße zu einem Erfolg unserer Pioniere geworden. Gewiß, hinterdre mag jeder Laie sagen: Klar, ohne Pioniere ging es am Donez nicht, und ihm fällt dabei der Brückenbau ein. Aber das hieße oberflächlich urteilen und nur einen Teil, sogar nur einen Bruchteil aus dem weitläufigen Arbeitsgebiet der Pioniere ins Auge fassen. Vorher schon, ehe es losging, hat die Pionierführung der Panzerarmee das Nächstliegende und das Weiterfolgende erwogen, und so wurde, als die Stunde da war, der großzügige Einsatz der Pioniere gewährleistet. Sie kamen hier sowohl nach dem Umfang wie nach der Mannigfaltigkeit der Verwendung auf ihre Kosten, wie es im Lehrbuch steht. Dieses Donezland südostwärts Charkow ist so recht zu einem Pionierland geworden.

Nach der Kesselschlacht vom Mai,

protiudarca. Kljub številčni nadmoči in zelo razširjenega sistema oporišč Angleži in Amerikanci niti niso zamogli poslati ene vojne ladje v svrhu rešitve Birme. Amerikancem to ni uspelo, ker takrat še niso preboleli velikih izgub vojnih ladij. Angleži pa niso mogli ničesar storiti, ker so v svrhu rešitve Ceylona in Indije koncentrirali svoje razredčeno azijsko brodogradnjo v varnih lukah. Za Birmo niso imeli ničesar več, zato so jo morali prepustiti Japoncem prav tako kakor poprej Malajo, Singapur, Nizozemsko Indijo, Filippine in del avstralskega otočja. Japonski sunek proti Ceylonu je zlomil pomorsko nadvlado Anglije v Indijskem Oceanu, tako da kontrolira sedaj japonsko brodogradnjo bengalski zaliv, Južno-kitajsko morje in ves Zapadni Pacifik.

in der Timoschenkos Frühlingsoffensive unterging und die Abwehr unsererseits im richtigen Augenblick ins Zupacken und Vorstoßen gewandelt wurde, vor allem durch den operativen Einsatz der Panzer in Flanke und Rücken des Gegners, ist der Raum von Charkow zu einem Kraftfeld geworden, das sich nach den benachbarten und umliegenden Abschnitten hin erweitert. So unterwarf sich die Führung unserer Panzer- und unserer Infanterieverbände nach dem Gesetz der erlangten Hoheit des Raumes jene weitläufigen Stellungen und Rückzugsräume des Gegners ostwärts und nordostwärts Charkows, in denen die Bolschewisten viel, sehr viel Menschen und Material einbüßten. Das war im ersten Junidrittel. Für jeden Kundigen, der das sich einer überlegenen Führung zumal im Südabschnitt der Ostfront darbietende Gebot der operativen Freizügigkeit erkennt, ergab sich nunmehr ein vielversprechender Ausblick am Donez. Dieser springt in großflächigen Schwingungen und vielfältigen Windungen südostwärts auf knappe hundert Kilometer an Charkow heran. Längst waren in statlicher Tiefe die vorderen Teile des Ostufers in deutscher Hand. Aber gut hundert Kilometer weiter noch nach Osten dehnte sich ein für den Gegner wichtiges rückwärtiges Gebiet, zum Beispiel mit mehrgleisigen Bahnen...

Durch Kolchosfelder und Unkrautsteppen

Das war der Kampfauftrag für die Panzer mit dem weißen »K« und die zugehörigen und sonstigen motorisierten und Infanterieverbände im letzten Drittel des Monats Juni, und auch rumänische Truppen waren waffenbrüderlich daran beteiligt. Bei diesen Kämpfen hat der Gegner bereits in den ersten drei Tagen genau soviel hergeben müssen an Raum und verloren an Menschen, Bewaffnung und Gerät, wie er nach den ersten Einbußen seit der Charkower Kesselschlacht nicht mehr entbehren konnte, vor allem nicht in diesem Randgebiet des Gesamttraumes Charkow, bei dem jetzt schon weit draußen im operativen Vorfeld angeschrieben zu stehen scheint: Zutritt verboten! Der Hergang lehrt wiederum, daß das besagte Gebot der Freizügigkeit von der deutschen Führung der Panzer- und motorisierten Verbände ebenso sinnfälliger befolgt wie unbeirrbar gewahrt wird.

Zurück zu unseren Pionieren! Ihres Anteils an diesen Erfolgen gedenken, heißt nicht nur dem Donez sein Recht geben. Er ist nach Willkür und Gewalt ein ungebärdiger Bursche unter den südrussischen Strömen, und er bildet — jenseits der im Süden und Osten Charkows sich weitenden Kolchosfelder und Unkrautsteppen — ein ei-

genwilliges Stromland, an dem mit Sümpfen und Sänden, Nebenflüssen und Bachrinnen, dann wieder mit Steilufern und großen Wassertiefen »alles dran ist«, wie die Pioniere sagen. Diese Pioniere haben seit Jahresfrist den polnischen Bug und den Styr, den Horyn, den Slutsch, Zbrutsch und ukrainischen Bug, den Dnjepr, die Worskla, die Ssamara und den Mius bewältigen müssen, um nur diese Flüsse zu nennen. Es ist ja von der Weichsel ab nach Osten nicht ein einziger Flußlauf wasserbaulich im deutschen Sinne gebändigt. Da wurden die Pioniere schließlich auch mit dem Donez fertig. Diese Pioniere kannten sich auch in dem erschwerenden Umstand aus, daß Wegbereitung für motorisierte Kriegführung noch ein ernstes Übriges verlangt gegenüber der Kriegführung allgemein. Sieht es denn nicht schon nach jedem Gewitterregen, der im unbändigen Osten immer gleich wolkenbruchartig zu sein pflegt, hier im Lande der Schwarzerde aus, als hätten Dämonen es pionierreif machen wollen, zum Leidwesen aller motorischen Fahrzeuge? Nein, das alles bedeutete nur die eine Seite beim Kampfauftrag der Pioniere, nämlich das Fertigwerden mit den Hindernissen der Natur. Hinzu trat jedoch noch der Gegner, der monatelang das Kampfgebiet mit Befestigungen versehen hatte, bei denen die Pioniere »die Nächsten dazu« waren.

Verkehr läuft — durch Minenfelder

Ein junger Oberleutnant hat beim Morgengrauen dieses 22. Juni, als das Übersetzen über den Donez mit Schlauchbooten im feindlichen Feuer begann, mit bissigem Humor gesagt, jetzt stehe ein »Tag der Pioniere« im Kalender. Damit hat er den Nagel auf den Kopf getroffen, denn es gab von da ab eine sehr ausgiebige Leistungsschau seiner Waffengattung, von der Natur und vom Gegner bereichert um zahlreiche Sondereinlagen. Es blieb nicht beim einmaligen Einsatz der Floßsäcke und auch nicht beim Bau von Stegen, Knüppeldämmen, Kriegs- und Behelfsbrücken am Donez — übrigens alles Schnellbauten, deren ungewöhnliche Zahl ein Blick auf die Lagedkarte lehrt. Es war auch noch nicht genug, daß sich dieselben Arbeiten beim weiteren Vordringen an den Nebenflüssen und ungezählten Rinnsalen und Sümpfen wiederholten. Viel mehr noch fiel ins Gewicht, daß die Bolschewisten — bezeichnenderweise sogar bis sehr weit hinter die ursprüngliche Frontlinie — Sperren aus Minenfeldern, aus verdrahteten Stellungen und aus Zonen von Erdbunkern angelegt hatten, mit allen Kniffen bis zu fest eingebauten Flammenwerfern. Das alles sind untrügliche Zeichen dafür, wieviel dem Gegner dieser noch überlassene Randzipfel des Frontverlaufs südostwärts Charkow wert war, und wie wenig sicher er sich nach den vorhergegangenen Lehren im Raum von Charkow dort fühlte.

Prvi rekruti nemške vojske iz Spodnje Štajerske

Spodnja Štajerska ima slavno vojaško tradicijo. Kot jugovzhodni steber Reich-a je nekoč cela stoletja pod nemškim vodstvom odbijala napade tolpe, ki so prihajale iz vzhoda. Njeni sinovi so tisoč let branili svojo rodno grudo, ki je z izjemo zadnjih 23 let, ko je padla pod srbsko šajkačo, tvorila sestavni del Reicha. V svetovni vojni 1914—1918 so se spodnještajerski polki izkazali na vseh bojiščih. Nikako pretiravanje ni, če se trdi, da so Spodnještajerci odlični vojaški narod, ki so jim kot vojakom zvestoba, tovarništvo in junaštvo glavne vrline. Čas, ki so ga Spodnještajerci preživeli pod vsiljeno jim balkansko upravo, je posebej bivšim vojakom bil trd. Radi udeležb v svetovni vojni, so bili zasmehovani in žaljeni, kjerkoli je bila priložnost. Prisiljen, služiti srbskemu kralju, je marsikdo prestal zaničevanja ter bil izpostavljen najbolj surovemu postopanju srbskih oficirjev. Zato je jasno kakor beli dan, da so Spodnještajerci lani aprila pri dohodu nemških čet pometali svoje orožje in uniforme v stran ter veselo pričakovali zopetno vrnitev njihovih krajev tja, kamor že nad tisoč let spadajo.

Po enoletnem zravnavanju razmer

Wie gesagt, Pioniere müssen immer das Nächstliegende tun und zugleich das Vorausgreifende bedenken. Damit haben sie es auch im Donezlande geschafft, sowohl mit Karabiner und Handgranate als mit Bauklammer und Rodelzange. Sie waren auch gründlich genug, um die Minen eher zu entdecken, als die Panzer draufzufahren, und die Flammenwerfer auszubauen, die der Gegner sie zum Schaden der Infanteristen und Gebirgsjäger auslösen konnte. Und als motorisierte Verbände bei den erforderlich werdenden Bewegungen im neu gewonnenen großen Raum herumgeschwenkt werden mußten, da hatten Pioniere Bau- und Brückenbaubataillone zur befohlenen Zeit Brücken und Bohlenfahrten fertig und meldeten dem hohen Stab: »Verkehr läuft!«, und die Generalstabsoffiziere haben gewußt, welche große Klarheit diese knappste Kürze bedeutete. Darum hat der Oberbefehlshaber seinen Pionieren die besondere Anerkennung ausgesprochen.

Deshalb ist dies Donezland zum Pionierland geworden. Jetzt schauen die Pioniere sich auf der Karte an, was sie geschafft und ermöglicht haben. Das wichtigste Städtchen in diesem Abschnitt, nun dem Gegner entrissen, heißt Isjum. Das bedeutet auf Deutsch »die Rosine«. Der Name ist ein Symbol, und die Pioniere freuen sich, denn der Gegner hat die Rosine aus dem Donez-Kuchen hergeben müssen...

Spodnje Štajerske z ostalim delom velike nemške domovine je sedaj napočil čas, ko tudi ravnokar dorasla mladina stopa v vojaško službo Führer-ja in Velike Nemčije. Prvi spodnještajerski rekruti, ki odhajajo k vojakom, so odšli dne 21. julija iz Pettau-a. Na slavnostno okrašenem trgu pred nemško hišo so se zastopniki vojske, države, organizacije Steirischer Heimatbund in občinstva poslovili z lepimi govori od teh mladih vojakov. S cvetjem okraše-

ni mladeniči, ki so s petjem in vriskanjem oživeli mesto in okolico, so v spremstvu godbe veselo korakali proti kolodvoru, prebivalstvo jih je pa veselo pozdravljalo.

V Marburg-u je bila poslovitev in odprava rekrutov dne 22. julija. Navzoči so bili poveljnik mesta, Bundesführer, zastopnik države itd. Govoril je Bundesführer Steindl, ki je mlade vojake spominjal na junaška dela, ki so jih nekoč izvršili njihovi očetje. Podčrtal je dolžnost Spodnještajerca, da se ima ob strani tovarišev iz ostalih delov Reich-a bojevati za svojo domovino. Za Bundesführer-jem je govoril še Oberst Westphal, ki se je od fantov lepo poslovil. S počastitvijo Führer-ja se je prireditve končala.

Spodnještajerci v svetovni vojni

V času, ko Spodnještajerci odhajajo v delovno službo in se pripravljajo za vstop v oboroženo silo, ne bo škodovalo, če pogledamo četrstoletja nazaj ter se spomnimo, kako so se spodnještajerski fantje obnašali v času prve svetovne vojne, ko je bila njihova domovina ogrožena. Ne samo, da so se stoodstotno odzvali klicu domovine vsi, ki jih je klicala vojaška oblast ter odšli na bojišča, kjer so si v znanih spodnještajerskih železnih polkih priborili lavorike in časti, so tudi tisti mladeniči, ki še niso dosegli zahtevane starosti hoteli sodelovati v obrambi domovine. Sirom Spodnje Štajerske so se iz vseh krajev prijavili 15- do 18-letni mladeniči, da bi se jih kot prostovoljce poslalo na bojišče. Ustanovil se je bataljon prostovoljcev, ki je dobil ime K. k. freiwilliges Schützenfeldbataillon Marburg IV. Tvorili so ga kakor že ime pove, sami Spodnještajerci. Ta ba-

taljon prostovoljcev se je pozneje v 38 mesecih frontne službe večkrat v raznih bojih izredno obnesel in odlikoval. Zgodovina svetovne vojne je o tem mnogo zapisala, kar bo še našim zanamcem v čast in ponos.

V nastopnem sledi v skrajšani obliki prevod poročila o boju 4. stotnije imenovanega bataljona, ki ga je dne 4. januarja 1917, izpod peresa takratnega Hauptmann-a Karl-a Gaischeg-a, z dovoljenjem vojno-tiskovnega stana, objavila v Graz-u izhajajoča »Tagespost«. Gaischeg je pisal:

»Kot prva je prišla 4. stotnija, ki jo je vodil Oberleutnant Gürtler z svojimi vodi k raznim polkom, kjer so jo razdelili za razne izvidniške in bojvniške patrole. Ostanek se je stavilo v strelske järke. Zugsführer Rudolf Funk je bil z 20 možmi dodeljen nekemu infanterijskemu polku, kjer je moral zasedeti del strelskega jarka, ki je bil sa-

Weltbild-Luce

Ein italienisches Geleitz auf dem Wege zu einem nordafrikanischen Hafen

Rostov

Mesto in trdnjava Rostov ob Donu je glavno mesto današnje sovjetske severne Kavkazije in okrožja Don. V ruščini se Rostov izgovarja Rostof. Naselbina predstavlja vele mesto, ki ima po sovjetski statistiki okrog 270 tisoč prebivalcev. Od teh je 78 odstotkov Rusov, 10 odstotkov židov ter 7 odstotkov Armencev. Rostov je važno železniško križišče proge Moskva-Baku, ima letališče ter pristanišče za ladje ob kanaliziranem delu veletoka Don pri zlivu reke Temernik in leži komaj 50 km oddaljeno od Azovskega morja.

Rostov je v gospodarskem pogledu eno najvažnejših mest Sovjetske Unije. Ležeč med industrijsko kotlino Doneca in žitnicami kubanskih in donskih pustinj, tvori v komunikacijskih zvezah proti Kavkazu nekakšen prometni ključ. Industrija tobaka, ki ima svoj sedež v Rostovu, je v sovjetski tobačni industriji vodilna. Razen tega se v Rostovu nahajajo ladjedelnice, industrije stekla, barv, papirja, usnja, čevljev, kovinskih izdelkov, strojev, mlinska industrija itd. Mesto je hkrati

mo nekaj metrov oddaljen od sovražnih postojank. Bilo je zvečer dne 24. julija 1916, ko je sovražnik otvoril grozovit bobneči artilerijski ogenj ter razbil postojanke prostovoljcev. Med tem ognjem je strellec Johann Bizjak ostal kot opazovalni in poslušalni stražnik na najbolj nevarni točki, dokler ga ni granata onesposobila za boj. Položaj je bil takšen, da ni bilo mogoče Bizjaka zamenjati, ker je bilo obstreljevanje preveč močno. Bilo je seveda tudi več drugih strelcev ranjenih, ki sta jih Zugführer Funk in Korporal Strohal kljub hudemu artilerijskemu ognju rešila iz nevarnih položajev. Ne ozirajoč se na nevarnost, je peščica zdravih strelcev iz razstreljenih ostankov jarka sestavila malo kritje ter vzpodbujena po Funku in Strohalu kljub povelju, da naj zapustijo jarek in se umaknejo, vzdržala do jutra. Po artilerijskem ognju so dotični jarek sovražniki napadali v naskoku, Funk in Strohal sta pa s svojimi maloštevilnimi bojovníki z ročnimi granatami odbila vse napade, tako da je postojanka ostala v naših rokah. Zugführer Funk in Korporal Strohal, ki sta kot svetla vzora s svojo malo skupino vojakov kljub velikim nevarnostim vzdržala, sta za to hrabro delo dobila velike srebrne svetlinje. Strellec Iskra je bil odlikovan z malo srebrno svetinjo, vsi ostali so pa dobili brončaste svetlinje za hrabrost. Hrabro zadržanje teh prostovoljcev je utemljilo ugled in junaštvo spodnještajerskih prostovoljnih strelcev, bilo je pa hkrati spodbudno za poznejša večja junaštva.

Takšni so bili leta 1916 takratni 16 do 18-letni spodnještajerski prostovoljci.

veliko trgovsko tržišče, ki trguje največ z žitom.

V Rostovu je od leta 1915 sedež leta 1869. v Varšavi ustanovljene univerze, ki ji sedaj pravijo Donska univerza, kjer je študiralo povprečno 4000 dijakov. Od muzejev je omeniti Donski muzej ter kmetijski in industrijski muzej okrožja. Mesto ima dvojne gledališče ter radio-oddajnico. Pod upravo mesta Rostov stoji tudi njeno sosedno mesto Nahičevan.

Rostov je ustanovljen leta 1761 kot trdnjava ter se ravnokar bijejo tam okrog hudi boji, v katerih zmagujejo nemške čete. Ta trdnjava je že v svetovni vojni (dne 7. in 8. maja 1918) padla v roke nemškim četam, ki jim je zapovedoval general Eichhorn. V meščanski vojni leta 1919/20 so se za to trdnjavo vršile krvave borbe.

Vpliv ognjenikov na vreme

Ko preko poletja razsajajo neurja ali pa preko zime divjajo snežni viharji, tedaj marsikdo ugiblje o vzrokih teh elementarnih pojavov. Malokomu pa pri tem pride na misel, da so vse te naravne sile prav istega izvora kakor so pojavi ognjenikov (vulkanov). Če istočasno deluje tudi kateri številnih ognjenikov, tedaj izkušeni vremenski opazovalec ve, da stojita oba pojava v neposredni vzročni zvezi. Imamo pa aktivne in pasivne vulkane. Ti slednji počivajo včasih po sto in tisočletja, pa se kateri izmed njih naenkrat zopet »prebudi« s strahotnimi posledicami. Aktivni vulkani pa so — če tudi ne bruhaajo — vendar venomer na delu, to je, vedno »dihajo« iz sebe pline od notranje goreče mase z vročino več tisoč stopinj. Čim pa pride do izbruha, se z

notranjo zemeljsko vročino stopnjuje tudi vročina in množina teh plinov. Dvigajoč se v neizmerne višave in dalje se spotoma ohlajajo. In — v bistvu — tu imamo izvor za neurja in snežne viharje in krajevno za občutne vremenske spremembe.

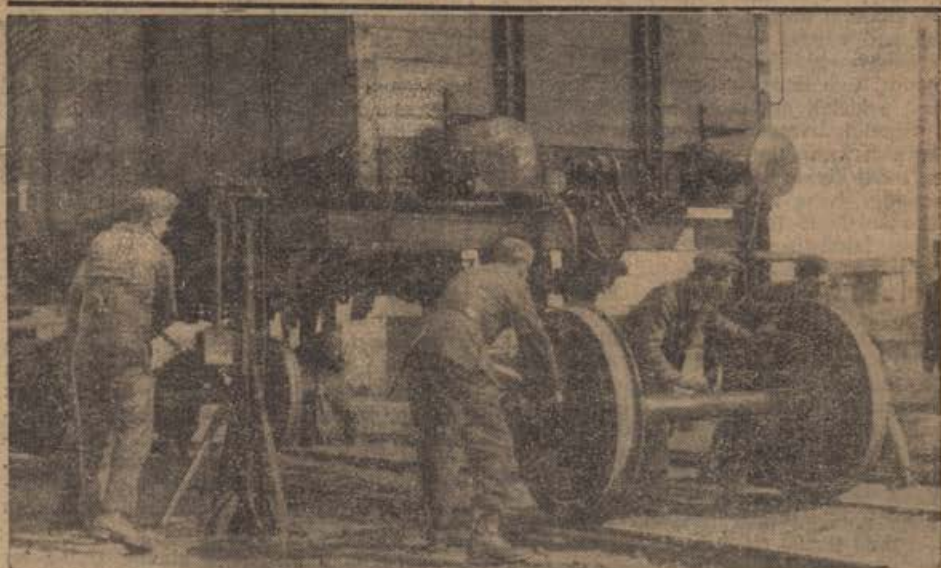
Po vsej zemlji je le malo krajev in še manj večjih pokrajin, kjer se porajajo nevihte tudi brez teh neposrednih vzrokov — torej nevihte zgolj lokalnega značaja.

Stajerska je po svoji legi meteorološko takozvana prehodna pokrajina in na videz brez svojega krajevnega vremenskega izvora. Posebno Marburg je izrazita antena za sprejemanje vplivov tudi najbolj oddaljenih ognjenikov. Največji vpliv na našo pokrajino pa imajo ognjeniki Japonske, Ibero-Amerike in seveda nam najbližji južnoitalijanska trojica: Etna, Vezuv in Stromboli. Od Marburg-a gledano leži Etna jugovzhodno preko hriba Watschberg, Vezuv prav preko razglednega stolpa na gorovju Bachern in Stromboli v smeri »Rasterhütte«.

Izredno vreme zadnjega časa izvira odtod, to se pravi od delovanja te italijanske trojice. Začela je Etna, ki je izprva prinesla izredno vročino, nje najbrže sledita tudi oba druga, gotovo pa eden izmed njiju. Kdor se v teh dneh večkrat ozre na vrhove gorovja Bachern, bo lahko opazil čudne pojave (v oblikovanju plinastih oblakov in megle), s katerimi pa se seznamimo ob drugi priliki. —rc.

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercv je**

„Heil Hitler!“

PK-Kriegsbericht Hackl (Sch)

Güterwaggons der Sowjets werden umgespurt. In einem Feld-Eisenbahnbetriebswerk der Ostfront werden Güterwagen der Sowjets auf die deutsche Normalspur umgearbeitet, damit die erbeuteten Wagen in den Dienst des Nachschubs gestellt werden können. Hier ist mit Winden der Wagen hochgehoben worden, damit der Radsatz, der dann in den Werkstätten umgespurt wird, weggerollt werden kann.

GOSPODARSTVO

Pričetek žetve na Spodnjem Štajerskem

Piše Oberlandwirtschaftsrat Dr. Franz

Zopet se je začela žetev na Spodnjem Štajerskem. Tudi če se ni pod streho, se lahko reče, da so dani vsi predpogoji, da bo v redu spravljena, ker je pričakovati, da bodo vaška skupnost ter mesto in dežela pri spravljanju žetve složni in se vzajemno podprli.

Posebno ugodno bo vplival večji pridelek krompirja. To bo preskrbo Spodnje Štajerske še izboljšalo, železnico pa razbremenilo dovoza živil. Posebno pozornost bo pa še naprej treba usmerjati na pridelavo ranega krompirja pri kmetu ter na rano in fino sočivje pri poklicnem vrtnarju. Za ureditev in razvoj poklicnih vrtnarjev pa morajo tudi mestne uprave imeti interes. Že letos bo omogočena večja preskrba mest s krompirjem in sočivjem. Prihodnje leto mora prinesiti več, liko več ranih pridelkov ter celotno gojitev teh dveh živil zvišati.

Manj ugodno kakor krompir in sočivje, se je razvijalo pridelovanje žita in masti. Žita so posebno radi zimske škode in letnih vremenskih nevišččnosti mnogo trpela. Manjajoče krušno žito mora tudi na kmetijskih domovih nadomestiti krompir. Večji pridelek krompirja omogoča tudi povečanje števila svinj, ki jih je po zimi hraniti z okopavinami, po leti pa z zeleno krmo, ker se ječmen uporablja za kruh. Stanje goved je pa ravno nasprotno in se mora znižati. V tem le času so hlevi polni goveje živine. Potreba je, da se še pred zimo začne stanje goveje živine zniževati. Pri tem je strogo paziti, da ne pride najboljša živina v klavnice, temveč da ostane v hlevih, tudi če bi se za isto nudili višji izkupički. Za to zahtevo se zahteva vsestransko razumevanje, ker bi drugače spodnještajerska živinoreja s svojimi še bolj skromnimi storitvenimi možnostmi lahko padla za leta v svojem razvoju nazaj. Posebno krave se bo moralo držati ter v storištvah dvigniti. Krava je pač danes glavni dobavitelj masti, ker pridelujemo iz mleka maslo, ki nam krije $\frac{1}{3}$ celotnih potreb v masti. Oddaja živine bo pač v prvi vrsti morala zajeti manjvredna goveda. Za znižanje stanja goved, govori tudi letošnja košnja, ker niso povsod pridelali pričakovano količino sena.

Število živine mora vedno odgovarjati količini krme, ki je na razpolago. Bolje je manj živine dobro prehranjevati, kakor mnogo živine prestradati. Dobro plemensko žival je treba držati v neki stabilnosti. Izkušnje so pokazale, da se z podeželsko in križano živino pri boljšem krmljenju lahko zviša storitev. Dokler se ne ugotovi višino storitvenih dajatev z dobrim krmljenjem, ni priporočljivo tako živino prodajati in zamenjavati z drugo. To na Spodnjem Štajerskem radi povečanega povpraševanja po plemenskih živalih praktično sploh ni izvedljivo. Zadnjo tretjino potrebne masti mora dati svinjereja ali oljarice. Pri tem je na že uvedeno gojitev buč in zimskih oljaric (repice) polagati prav posebno važnost.

Pored kruha, sočivja, krompirja in masti je potrošnja mesa v vojni radi sile razmer bolj v ozadiju. Ko bo zmaga dobojevana ter preživljanje prebivalstva izboljšano, bo tudi nemška krušna košara zopet bolj z živilskimi plemenitimi produkti polnjena kakor je danes. Letos se lahko računa tudi na precej dobro sadno ter komaj srednje dobro vinsko letino.

Pogled ob času žetve nazaj na preteklo gospodarsko leto, nam nudi razveseljiv napredek. Isti bi bil še večji, če bi bilo več obratnih sredstev kakor umetnih gnojil, semenja in strojev na razpolago. Veliko povpraševanje po teh obratnih sredstvih je razumljivo in razveseljivo. Treba se je pa zavedati, da nas vojnogospodarski položaj sili misliti evropsko, kar povzroča omejitve v posrednih deželah, ki so neizogibne. Obnova kmetijstva na Spodnjem Štajerskem bo kljub temu rodila nadaljnje uspehe in napredek, v socialnem pogledu pa izboljšala kmetijstvo.

Gospodarstvo z živino in mesom na Spodnjem Štajerskem

V odredbenem in uradnem listu z dne 12. 6. 1942 je objavljena uvedba raznih predpisov o razdelitvi in uporabi klavne živine, mesa in mesnih izdelkov na Spodnjem Štajerskem.

Odstavek 14 odredbe o urejevanju prometa s klavno živino določa, da je potrebno dovoljenje, ako se obtrboma trguje s klavno živino ali pa nakup klavne živine posreduje. Isto velja tudi za tiste, ki obtrboma koljejo klavno živino, izdelujejo mesne izdelke, trgujejo z mesom, ali pa pri nakupu mesa posredujejo. Predelovanje čreves, želodcev in mehurjev ter trgovanje s istimi je podvrženo istim predpisom. Tudi obnovitev mimogrede ustavljenega podjetja imenovanih vrst mora sloneti na novem dovoljenju. Tako dovoljenja izdaja Viehwirtschaftsverband Südmark, to je živinsko gospodarska zveza, v Graz-u.

Odredba I glavnega združenja nemškega gospodarstva z živino vsebuje podrobnosti o predpisih tržno-rednega in vojnogospodarskega značaja. Glavna določila so: predpisi o trgovskih pogojih klavne živine po sejmih in na podeželju, odpremni predpisi, kupne pogodbe, obveznosti klavnih listov, predpisi o gospodarjenju z mastjo in lojem, predpisi o izrabljanju pri predelovanju mesa odpadnih stranskih produktov, prepoved izdelovanja trajnih mesnih izdelkov, urejevanje veletrgovine z mesom in drobovjem in gospodarjenje z divjačino. O cenah za trgovanje s klavno živino, oziroma na sezonsko nihanje cen, je govor v odredbi I, 1a in 1b.

Ureditev agentur za klavno živino je glasom odredbe 6, kakor tudi dovoljenje z živino sploh, z odredbo o trgovanju z živino, izrecno vezano na pristanek zveze za gospodarjenje z živino. Zadnja odredba omogoča, da se trgovinam živine, katere voditelji ali lastniki niso strokovnjaki ali zanesljivi, preklicje pristanek in dovolilo.

Odredba o krmljenju klavne živine ter ugotovitev preobjednosti ima namen, da kupca klavne živine zavaruje pred morebitno škodo.

Z uvedbo teh določil tržnega reda in gospodarskega vodstva stopi bistven del nacionalsocialističnega gospodarstva na Spodnjem Štajerskem v veljavo.

× Bolgarsko kmetijstvo je letos ploskev svojih pridelkov močno razširilo. Kmetovalci so v tem pogledu storili veliko več kakor je bilo prvotno od strani oblasti zahtevano. Lani so pridelali na 58% večjem prostoru kakor je bilo predvideno. Krompirjevi nasadi so v primerj z ostalimi leti trikrat večji. Računajo, da bo Bolgarija letos pridelala nad 800.000 ton krompirja, napram 300.000 tonam v zadnjih treh letih.

× Tudi za pašnike je treba skrbeti. Kadar so pašniki radi paše mnogoštevilne živine goli, to se pravi, da je trava tako močno popašena, da so ostale samo korenike, pomeni to za stanje rastlin na pašniku veliko nevarnost. Rastline so v takem primeru ogrožene ter izgubljajo gonilno moč za rast. Sonce in veter segata do zemlje in jo sušita. Tako nevarnost je najboljše preprečiti že s tem, da se živino pravočasno preseli na druge pašnike, še predno je vsa trava do korenin obglodana in odgriznjena. Tam, kjer je pa napaka že storjena, je preprečiti nadaljnjo škodo. Pašnik je treba pognojiti s kompostom. To zasenči do neke meje zemljo ter jo čuva pred vetrom, da ne zgubi moči, ki jo rabi za rast rastlin, korenike pa takoj zopet poženejo. Ko so novi poganjki trave dosegli par centimetrov višine, je nevarnost odstranjena. Taka gojitev s kompostom je v ostalem tudi dobra za zemljo, ker ji dovažja hrano in humus. Zato bi bilo potrebno, da vsak kmetovalec razpolaga s kompostom. Tam, kjer gre za hitro rast popašene trave, je pa gojitev z gnojnico in dušikom na mestu.

× Pšenična cena bo služila za podlago cenam in mezd. Rumunska vlada je zahtevala, da ji merodajni strokovnjaki izdelajo in predlagajo višino pšenične cene, v katero bo vključeno vse, posebno pridelovalni stroški in zaslužek. Ta vsestransko pravilno zračunana cena bo baje potem služila za merilo pri določanju vseh drugih cen, plač in mezd.

× Svetovna produkcija vina leta 1941. Po neuradnih poročilih, ki jih je zbral kmetijski institut v Rimu, so lansko leto na celnem svetu pridelali 160 milijonov hektolitrov vina. Pridelek je torej za 6,7% večji kakor leta 1940 ter 14,7 in 19,9% pod pridelkom leta 1939 in pod povprečnostjo v letih 1934/38. Od celokupnega pridelka 160 milijonov hektolitrov je Evropa pridelala 125 milijonov hektolitrov. Od v Evropi pridelane količine je pa 85% produkcija treh glavnih vinskih dežel: Italije, Francije in Španije. V imenovanih številkah celotne produkcije manjkajo številke iz južne poloble — Argentine, Čile, Brazilije, Uruguaya, Južne Afrike in Avstralije, kar pa na stvari ne spremeni mnogo, ker pridelajo te dežele kvečjemu pet do deset % celotne produkcije vina.

× Cene jajc so zvišali na Madžarskem. Madžarski oskrbovalni minister je z odredbo zvišal cene kilogramu jajc za 30 filerjev. Najvišja cena pridelovalcev je 3,10 pengov. Grosisti v Budimpešti prodajajo jajca po 3,50, potrošniki jih pa na drobno kupujejo po 3,80 pengov.

× Gnojišča bodo gradili v Bolgariji. Ker so v Bolgariji ugotovili, da v velikem obsegu primanjkuje primernih gnojišč, je kmetijski minister sklenil, da bo dajal kmetom brezobrestna posojila za izgradnjo istih.

× Gospodarjenje z jajci v Bolgariji. Bolgarski minister je določil 26 trdk, ki bodo edine opravljene izvažati in na veliko trgovati z jajci.

UMNI KMETOVALEC

Predno sadje dozori ... kaj naj sadjar stori?!

Čas hiti! Komaj je zima dobro za nami, toliko — se nam zdi — da se je sadno drevje otrelo cvetja — in že smo sredi poletja, da, že tik pred jesenjo! Zlatomerna pšenična polja so postala čez noč pusta strnišča, ki jih plug hiti rahljati za ajdo in drugo strniščno setev...

In ko kmetič koncem njive nekoliko postane, da obrne plug in si otare znojno čelo, se mu oko ustavi na sadnem drevju:

«Hvala Bogu! lepo kaže letos... Maršikatero drevo se že zdaj kar upogiba od teže sadja. Da ne pozabim: treba bo drevje podpreti, da ga veter ne polomi!»

Vsak kmečki gospodar, ki pričakuje letos obilno sadno letino, ve, da je treba s sadjem obloženo drevje podpreti in je tudi namenjen, da bo to storil, čim bo imel nekoliko časa za to delo... Pa kaj, ko zdajle poleti na kmetih eno delo lovi drugo — in navadno za podpiranje sadnega drevja ni nikoli časa... dokler ne pridivja z nenadno nevihto močan veter in polomi veje, ali celo docela razčesne najlepše in najbolj polno drevje...

Zato, dragi gospodar, ki se letos vesel obilne sadne letine, katera se ti obeta, ne pozabi, da je prvo in najnujnejše izmed del, s katerimi se dober sadjar na spravljanje sadnega pridelka pripravi:

1. Podpiranje s sadjem obloženih dreves.

Tega dela nikdar ne odlašati! Niti na jutri ne, ker je čisto mogoče, da pride nevihta vprav nocojšnjo noč in bo jutri že ves pridelek, pa tudi drevje, trud dolgoletnega dela, uničeno! Kaj naj torej storimo?

Kdor ima svoj lasten gozd, ne bo za opore sadnega drevja v zadregi. Šel bo takoj in nasekal mladih dreves s približno 5–8 cm debelne premera, koder so pregosta, ter bo iz njih napravil opore sadnemu drevju. Listnata drevesca so toliko bolj pripravna, ker jim na zgornjem koncu lahko napravimo rogovi, v katero zajamemo upogibajočo se vejo. Debelca iglastega drevja nimajo naravnih rogov, zato si moramo pomagati na drug način. Najboljše je, ako si damo napraviti potrebno število posebnih kavljev, katere natakemo na oporne drogove.

Ti kavlji sestojijo iz zanke in pravega kavlja. »Zanka« naj ima precej velik premer (6–10 cm) in naj bo nekoliko podolgovate oblike ter znotraj nazobčana. Kavelj sam pa naj bo zelo odprt in gladek.

Pri uporabi natakemo kavelj z zanko na oporni kol. Ker je zanka znotraj nazobčana, lahko namestimo kavelj v poljubni višini. S kavljem zajamemo vejo, katero hočemo podpreti in ta potem s svojo težo onemogoča, da bi zanka kavlja zdrzela po opori navzdol. Jeseni, ko sadje oberemo, kavlje snamemo in shranimo, opore pa bodisi tudi kje pod streho shranimo, ali pa kakorkoli uporabimo. Sadjar, ki enkrat v življenju žrtvuje denar za napravo takih kavljev, ni nikoli več v zadregi, kako bi podprl sadno drevje.

Ako takih kavljev nimamo, niti jih ne moremo dati takoj napraviti, si lahko pomagamo tako, da zvežemo v potrebni višini po dve opori skupaj, in v zgornjo ro-

govilo tega »križa« zajamemo vejo, ki jo hočemo podpreti.

Nikakor pa ni priporočati opor, kjer bi veja slonela n. pr. na v drog zabitem žebli, ali kjer bi vejo na oporo privezali z žico. Od takih opor, ki se zajedajo v les, dobijo veje rane in se na takih mestih še posebno rade odlomijo.

Namesto podpiranja posameznih vej je pri zelo močno obloženih drevesih primerno, da postavimo okoli in okoli drevesa oporno ogrodje. Tudi oporno ogrodje mora imeti predvsem dovolj močne pokončne oporne drogove, ali pa oporne križe. Na teli pa ležijo vodoravno poprečni drogovi, ki podpirajo veje. Seveda je najbolj priročno in enostavno, če opore in vanje vjamemo počezne opore.

Kdor nima lastnega gozda, niti ne more nabaviti opornih drogov v zadostnem številu, si lahko v sili pomaga pri marsikaterem drevesu, posebno če ima lepo vzgojeno krono, s tem, da posamezne veje navkrižno poveže. V ta namen smemo uporabljati le dovolj močno mehko žico, ki pa je ne smemo ovijati neposredno okoli vej in debla, marveč moramo veje zavarovati s trskami ali s koščki gumija (zelo pripravne so obnovljene gumijaste pete!). Da jih žica, s katero jih ovijemo, ne poškoduje. Tudi ne smemo vezati nasproti si rastočih vej neposredno, marveč moramo vsako žico oviti tudi okoli debla.

Na nekaj pa moramo predvsem opozoriti: Podpiramo obloženo sadno drevje na kakršenkoli način, bodisi z oporami, z opornim ogradjem ali pa z vezmi — vsekakor moramo napraviti opore dovolj močne!

Upoštevati moramo, da bo sadje, preden dozori, svojo težo še podvojilo in — kar je še bolj važno — da se ob močnem vetru pritisk vej na opore potroji, petpetori, da, celo podesetori, in to ne samo pritisk navzdol, marveč tudi pritisk v stran!

Prešibke in nezanesljive opore so mnogo slabše kot nič! Kajti medtem, ko bi se morda nepodprta veja polagoma pod pezo sadja upogibala proti tlom, ter bi s tem drevo dobilo takozvano pobešeno krono, (ki sicer za vedno skazi drevesu lepo obliko in otežkoča delo pod njim, a vendar varuje pred lomljenjem vej), so veje, pod katerimi se opora nenadno zruši, prav gotovo izgubljene.

Podpiranje sadnega drevja je težavno in zamudno, za mnogokoga tudi drago delo, vendar je neizogibno in v tem času najnujnejše!

Vendar se vprav ob tej priliki lahko vsakdo uveri, koliko je vredna pravilna vzgoja drevesne krone pri mladih drevesih: drevo, ki ima pravilno vzgojeno, dovolj močno deblo ter pravilno razvrščene, enakomerno močne veje, le redkokdaj potrebuje opor, medtem ko v mladosti zauemljena, enostransko razvita drevesa ob vsaki sadni letini zahtevajo mnogo več dela in stroškov, kot pa bi jih bilo potrebno žrtvovati za njih pravilno vzgojo v prvih letih!

Seveda moramo priznati, da igra pri tem tudi sorta važno vlogo. Tako na primer delajo bobovci, damazouke in še nekatere sorte jabolk že po naravi lepo

pokončno krono, medtem ko mašanček klubuje vsem »vzgojnim naporom« ter napravi zanj značilno obliko »dežnik«. Porenski krivopecelj poveša že po naravi svoje veje do tal, kot vrba žalostinka, a Kanadka, Jakob Lebel in mnogo drugih sort delajo po naravi razkročene, nepravilne krone, ki se izredno rade lomijo.

2. Odstranjevanje roparjev ali vodnih poganjkov.

Uprav Kanadka, ki smo jo pravkar v mislih imeli, ima lastnost, ki dela mnogim sadjarjem sive lase: Poganja namreč izredno rada povsod po deblu in po vejah bujnorastoče enoletne šibe, takozvane roparje ali divje, tudi vodne poganjke imenovane. Kaj naj s temi poganjki napravimo?

Pri Kanadki in pri vseh sortah jablan, ki jim je ta lastnost prirojena, bi bilo sproti odstranjevanje roparjev na odraslem drevju prezgodno in predrago delo. Saj se izvečine že v prvi zimi posušijo, oziroma pozebejo, ker radi prebujne rasti les do zime ne dozori. Ob zimskem oziroma spomladanskem čiščenju drevja bomo te poganjke odstranili, ali vsaj razredčili.

Ako pa poganjajo roparje sorte in sadna plemenca, ki jim to ni »takorekoč« prirojeno, je to vselej znak, da z drevesom nekaj ni v redu in je naša dolžnost, da poskušamo takoj dognati, kaj drevesu ni prav. Drevo ne more dajati od sebe glasov, s katerimi bi nas opozorilo na svoje bolezni in težave, zato obrača našo pozornost nase z — roparji.

Skušajmo pri vsakem drevesu dognati vzrok tega pojava. Največkrat je bujno poganjanje roparjev znak, da je drevo ozeblu, namrznilo. Če so namrzile le posamezne veje, nam bo morda mogoče, v nekaj letih iz najmočnejših roparjev, ki jih na primernih mestih pustimo, medtem ko druge čimprej odstranimo, vzgojiti nove veje. Nadalje so lahko vzrok rasti roparjev rane in poškodbe (n. pr. od toče). Ker pospešujejo roparji zdravljenje, jih ne odstranimo, marveč samo priščipnemo. Tudi drevo, ki ga hudo napadajo škodljivci, predvsem uši, ali pa bolezni, si včasih v obupu skuša pomagati z odganjanjem roparjev.

Posebno pozorni moramo biti na roparje, ki poganjajo pri tleh, bodisi tik ob drevesu, bodisi pod krono. Pridebelni roparji kažejo, da je koreninski vrat poškodovan ali namrznjen, oziroma preplavilo, lahko pa tudi pregloboko posajen. Vsekakor moramo pridebelne roparje gladko odstraniti in po možnosti odpraviti tudi vzrok nje rasti. Če pa poganjajo roparji pod krono, je to znak, da pretok sokov iz krone v korenine (največkrat tudi zaradi pozebe) ni v redu. Pri češpljah pa ni nič hušega, če požene tu in tam iz korenin kak ropar. Vsekakor jih je treba sproti odstranjevati.

Najbolj nevarni so roparji precepilnemu drevju, kjer lahko uničijo uspeh našega dela in drevo samo, ako jih sproti in dovolj skrbno ne odstranjujemo! Zato vsi, ki ste letošnjo ali lansko spomlad cepili in precepili sadno drevje: Pozor na roparje! V neverjetno kratkem času pri takem drevju ropar požene, preraste in uniči zlahka cepič, ako vsaj vsak mesec ne otrebimo cepljenih glav teh vsiljivcev.

3. Poletno gnojenje sadnega drevja.

Drevju, ki je močno obloženo s sadnim drevjem, je priporočljivo, ako mu že zdajle v avgustu pognajmo ob deževnem vremenu z gnojnicjo, kateri lahko prime-

šamo nekoliko kalijeve soli, ako jo imamo; ne samo, da se bo ob takem gnojenju sadje lepše razvilo, temveč tudi rast drevesa ne bo opešala, kar se sicer pri rodovitnem drevju rado zgodi.

4. Preredčevanje plodov.

Znano je, da drevo, ki je preveč obloženo, ne rodi tako lepih plodov, kakor v primeru, ako je nastavek primeroma redke. Zato v sadjarsko naprednih krajih plemenitejše sorte sadja preredčujejo in puščačo samo najlepše plodove dozoreti.

Letos, v vojnem času, ko so delovne moči drage in nam ni toliko na lepoti, kot pa na splošni množini pridelka, plodov ne bomo preredčevali, četudi smo delali to prejšnja leta!

5. Uporaba pred zrelostjo odpadlega sadja.

Narava tudi sama preredčuje plodove na sadnem drevju. Predvsem opravljajo ta posel razni črvi, zato vemo, da črviivo sadje predvsem že nezrelo odpada. Tudi suša povzroča odpadanje plodov. Nadalje otresa sadje veter in ga oklesti toča.

Nastane vprašanje, kam s tem sadjem. Pustiti, da bi segnilo, ga je škoda. Zato ga moramo pobirati. Sprva je uporabno le kot krma za svinje. Napol dozorelo sadje pa je mogoče koristno uporabiti pri izdelavi raznih sadnih izdelkov.

6. Priprava orodja za spravlanje sadja.

Se nedavno so mnogi naši sadjarji mislili, da je leskova edino potrebno orodje za spravlanje sadja. Dandanes, hvala Bogu, že vsak sadjar ve, da se namizno sadje ne sme otresati, marveč obrirati in da se s kleščem uničuje tudi drevo samo, ne samo sad.

Toda glede priprave orodja, ki je za pravilno spravlanje sadja potrebno, smo še zelo na slabem. Pa vendar si lahko tudi to vse še do jeseni omislamo, s prav malim trudom, ako nam ne manjka dobre volje.

Predvsem potrebujemo lestev. Krajših in daljših, samostojećih in za naslonitev. Napravimo si jih čimprej! Lestvine naj bodo iz lahkega, prožnega in močnega lesa, klini dovolj močni, obe lestvini med seboj z železnimi vezmi povezani, spodaj priostrejeni in obuti v železne »šolne«. Dobro je, če so lestve spodaj bolj razprte, kot zgoraj. Samostojeće lestve morajo biti zares samostojeće in so temboljše, čimbolj so obojne lestvine razprte.

Razen lestev so nam potrebne košare za obiranje sadja. Košar ne manjka pri nobeni hiši, tudi starih vreč, ali vsaj stare obleke ne. In tudi nekoliko mehke otave je povsod pri roki. Obšijmo torej nekaj košaric, ki smo jih obložili z otavo, z vrečevino, ali pa z blagom, ki ga dobimo iz razparanih starih oblek. Ako bomo sadje v koših prenašali, moramo tudi koše enako obšiti; če pa ga bomo prevažali na vozu, mora imeti voz vzmeti. Če takega voza nimamo, si napravimo sledečo zasilno pripravo: Na močne ročice obesimo na verige med seboj povezane »legnarje«. Na te legnarje, ki takorekoč visijo v zraku, bomo naložili zaboje s sadjem, ob strani pa bomo voz založili z deskami in med deske ter zaboje zatlačili otavo. Do jeseni si lahko še vse to sami napravimo.

Naročimo pravočasno tudi dovolj zabojev za prevažanje in za razpošiljanje sadja in sicer samo pri trdki, ki izdeluje enotne zaboje v točno določenih merah!

7. Kaj pa sadne šrambe?

Letošnjo jesen bo najbrž le malokateri sadjar shranil več sadja v zimsko šrambo, kot ga za svojo gospodinjstvo potrebuje, zato o zimskih sadnih šrambah ne

GOSPODARSKE VESTI

× **Industrija tobaka na Hrvaškem**, ki v glavnem predeluje domači tobak, je precej razvita. Njena letna kapaciteta obsega predelavo 6000 ton tobaka. Tovarne se nahajajo v Senju za cigare, v Mostarju, Zagrebu, Sarajevu, Banjaluki in v Travniku pa za cigarete in tobak za pipo.

× **Nove kovance** po en dinar so skovali v Srbiji. V promet pridejo še julija t. l.

× **V Romuniji bodo v doglednem času odprli še več petrolejskih vrelcev**. Romunska vlada je izdala novi zakon o sleditvi in pridobivanju petroleja. Po tem novem zakonu bo mogoče začeti vrtanje in pridobivanje petroleja iz vrelcev, ki jih bo šele treba izslediti in raziskati. Kakor znano, je doslej večinoma angleški in ameriški kapital eksploatiral romunske petrolejske vrelce, dosedanji zakon je pa bil prirojen tako, da so obstoječe družbe imele takorekoč vsa petrolejska polja s svojimi rudoslednimi pravicami v svojih židovskih rokah in so celotno industrijo petroleja, ki je za Romunijo najbolj važna, lahko obračali kakor jim je bilo ljubo in drago. Novi zakon je vse te privilegije črtal ter hkrati na novo uredil pravice obstoječih petrolejskih družb in kar je glavno, omogočil, da se bo lahko pridobivalo petrolej tudi tam, kjer so nahajališča doslej samo iz špekulativnih razlogov ostajala neizkoriščena. Direktor romunskega geološkega instituta profesor Macovei je izjavil, da razpolaga Romunija sedaj s kakimi 220.000 hektarji romunske zemlje, v kateri čakajo petrolejski vrelci, da bi se jih izkoriščalo.

× **Produkcija olivnega olja**. Leta 1941 so na celim svetu pridelali 8,4 milijonov dvojnih centov olivnega olja. Črez štiri petine celotnega pridelka zraste v Evropi in to v Španiji, Italiji, Grčiji in na Portugalskem. Španija izdela iz svojih oljk 40 do 45% celotne produkcije, Italija pa kakih 25 %.

× **Naše rastline za začimbo**. Nemčija prideluje na 10.374 hektarjih njiv rastline za začimbo, vonj in zdravilstvo. Pri tem je gorčica glavna rastlina, ki se je največ pridelala. Za njo pride kumna, ki se tudi mnogo potrebuje. Potem sledijo majoran, koper, peteršilj, poprova meta, koriander, sladki janež itd.

× **Žetev v Srbiji**. Srbski kmetijski minister poziva kmetovalce, da se pridno pobrigajo za spravlanje žetve. Potom radia je naglašal, da nemške oblasti ne bodo od srbskih pridelkov potrebovale nič en gram pšenice.

× **Bolgarija bo gradila namakalne naprave**. Bolgarska vlada je sklenila zgraditi 14 električnih namakalnih naprav, ki bodo namakale 7000 hektarjev zemlje. Bolgarija bo potem razpolagala z 22 takimi napravami, ki bodo oskrbovale 22.000 hektarjev zemlje z vodo, ki bi drugače bila pusta in nerodna.

bomo veliko razpravljali. Da pa ne sme biti nobenega gospodinjstva, kjer ne bi imeli do jeseni napravljenih potrebno število zimskih sadnih polic z letvastim dnom, moramo vsekakor poudariti, kajti čimbolj dragoceno živilo postaja sadje, tembolj potrebno je, da ga pravilno hranimo! Vsak sadjar pa bo jeseni potreboval začasno shranjenje, prebiranje, vlaganje in odpremljanje sadja primeren prostor, katerega naj čimprej pripravi v ta namen, to je, očisti in napravi ob stenah predale.

8. Pa še prešnice in kleti!

Pri nas raste še dovolj lesnik, lesnač,

Izrek tedna

»So wie wir mitleidlos hart gewesen sind im Kampf um die Macht, werden wir genau so mitleidlos und hart sein im Kampf um die Erhaltung unseres Volkes«. To so besede Adolf Hitler-ja, ki glasijo po našem: »Kakor smo bili neusmiljeni in trdi bomo v boju za oblast, tako neusmiljeni in trdi bomo v boju za ohranitev našega ljudstva.«

Führer je v teh besedah mislil na boje, ki jih je s svojim nacionalsocialističnim pokretom vodil za oblast v Nemčiji. Šlo je za dosego cilja, ki si ga je zarisal in na vsak način hotel doseči. Kakor vsak boj, je ta političen boj bil trd in brez vseh ozirov. Če je šlo za koristi nacionalsocialističnega gibanja, ni bila nikakšna ovira, če se je pri tem moralo doprinasati največje žrtve. Program nacionalsocializma se ni moglo drugače uresničiti, kakor z dohodom na oblast. Na oblast priti se pa tudi ni moglo drugače kakor z ostrimi in trdimi boji. Kakor je bila žilava borba za dosego oblasti, tako brezobzirna in huda je sedaj vojna za ohranitev nemškega ljudstva. To so misli izreka tega tedna.

× **Turčija ima letos dober pridelek** sladkornih in vodnih melon. Gojijo jih v glavnem v Traciji.

× **Romunski kmetijski pridelovalni načrt za leto 1943**. Po izgotovitvi jesenskega obdelovalnega načrta, je romunsko kmetijsko ministrstvo začelo s pripravami za sajenje in nasad za spomlad 1943. Predvideno je povečanje nasadov: grahom in fižolom, oljaric ter tekstilnih rastlin. Romunija pričakuje letos dobra krompirjevo letino.

× **Nemško-romunsko študijsko društvo za izkoriščanje trstike**, ki raste ob delti reke Donau, so ustanovili v Bukarešti. Iz dosedaj znanih poskusov je tamkajšnja trstika, ki raste kakor drevje v gozdu odlična surovina za izdelavo celuloze. Novoustanovljena družba bo na licu mesta proučila pridobivanje in krčenje ter predelavo trstike.

× **Pšenica stoji med žitaricami na prvem mestu**. Glavni kmetijski pridelek Evrope ni rž, kakor je to slučaj v Nemčiji, temveč pšenica. V Evropi so v letih 1934 do 1938 pridelovali povprečno na 31,3 milij. hektarjih pšenico, na 15,5 milij. hektarjih rž, na 10,6 milij. hektarjev ječmen, na 15,7 milij. hektarjev oves in na 12,9 milij. hektarjev koruzo. Največja pšenična polja ležijo na zahodu, jugu in jugovzhodu Evrope, ker so tam klimatične razmere za to ugodne.

tepk in drugih moštnic. Tudi nekaj sadja namiznih sort se bo tudi letos gotovo sprešalo, četudi se bo skušalo v kar največjem obsegu uporabiti sadje za sadne izdelke. Zato naj sadjar pravočasno spravi v red sadni mlin, prešo, kleti in soda ter vso kletno posodo. Kadar bo treba sadje spravljati, ne bo več časa, preše, posode in sodov popravljati!

Vsak dober gospodar, tako tudi dober sadjar, se od slabega loči predvsem v tem, da se vsakega dela pravočasno loti, se na vse pravočasno in preudarno pripravi — in zato tudi vsako delo pravočasno in uspešno opravi!

MALE VESTI

* **Kmetijski tečaj za fante iz Spodnje Štajerske** je nedavno končal v Grottenhof-u blizu Graz-a. Zaključne izkušnje, so razen enega, položili vsi. Kljub nemškemu pouku, je to sijajen uspeh, kar je edino mogoče pri velikem razumevanju in želji po uku, ki vlada med spodnještajerskimi fanti, ki so se pri tej priložnosti izpolnjevali tudi v nemščini.

* V gauu Steiermark se trenutno nahaja 5000 otrok iz pokrajin v Nemčiji, ki so ogrožene iz zraka. Ravnokar se je vrnilo 800 takih malčkov po polletnem bivanju na Štajerskem zopet nazaj v svojo ožjo domovino. Kljub težav, ki so neizogibne s preseljevanjem otrok, se je to pri pravilni organizaciji na celi črti obneslo. Skrbelo se je za hrano, razvedrilo itd. z eno besedo za vse. Tudi izgubo šolskega pouka se je nadoknadilo. Otroci so vsi telesno in duševno zboljšani ter so se polni najlepših spominov vrnili zopet v naročje svojih staršev.

* Samo mesec dni trajajo letos šolske počitnice na Hrvaškem. Tako je odredil hrvatski minister za pouk. Počitnice trajajo od 15. julija do 15. avgusta.

* **Spodnja Štajerska** dobi tudi letne otroške vrtce. Kakor znano, je po zahtevi organizacije Steirischer Heimatbund v teku enega leta na Spodnjem Štajerskem iz nič nastalo nad 100 stalnih otroških vrtcev. Sedaj se čuje, da bodo za časa velikega kmečkega dela v letnem času v krajih, kjer ni dovolj stalnih otroških vrtcev, ustanovili še letne, sezonske, da bodo naši kmečki otroci imeli zavetišče, kadar jim bodo mamice in sestre zavzete z nujnim poljskim delom.

* **Dekleta iz Wien-a pomagajo Spodnještajercem pri žetvi.** Na Spodnjo Štajersko je prišlo več deklet, voditeljice deklet in voditeljice mladih deklet, iz Wien-a, da bodo spodnještajerskim kmetom pomagale pri žetvi. Razdelili so jih v okrožju Marburg na razne posestnike.

* **Zavarovanje kmetijskih delavcev.** Na Spodnjem Štajerskem v kmetijstvu zaposleni delavci za enkrat še niso podvrženi socialnemu zavarovanju, to je, da niso zavarovani za slučaj bolezni in nezgod. Kakor se čuje je v doglednem času računati z uvedbo obveznega zavarovanja pri kmetijskih delih zaposlenih delavcev in delavk na Spodnjem Štajerskem.

* **Spodnještajerski fantje odhajajo v Reichsarbeitsdienst.** Minule dni so odšli prvi spodnještajerski mladenci v Reichsarbeitsdienst ali delovno službo. Odpejali so se v Württemberg, kjer so bili dodeljeni v razne kraje. Pri poslovanju iz ožje domovine se je dobil vtis, da bo spodnještajerska mladina, zvesta izročilu svojih prednikov, ki so v svetovni vojni v spodnještajerskih polkih pokazali izredna junaštva ter bo v vsakem oziru izvršila svojo nalogo.

* **Poklicno delujoča dekleta na oddihu v Rohitsch-Sauerbrunn-u.** Ravnokar so po zaslugi organizacije Steirischer Heimatbund v Rohitsch-Sauerbrunn-u otvorili prvo taborišče za počitek. Socialni urad Bundesjugendführung vodi tam tri taborišča po 30 deklet, ki ostanejo na okrevanju po deset dni. Dekleta bodo stanovala v lepih, zdravih sobah, čez dan se bodo bavila na prostem s sportom, igrami in plavanjem. Prepevajoč lepe pesmi, si bodo na sprehodih v tankišejši lepi okolici ogledovale našo lepo Spodnjo Štajersko.

* **Potovanja na Gorenjsko (Oberkrain)** in v protektorat samo z dovoljenjem. Uradno je bilo objavljeno, da je prihod in odhod v, oziroma iz protektorata, generalnega gubernementa, Oberkrain-a, okrajev Bialystok ter državnih komisarijatov Ostland in Ukraine dovoljen samo s posebnim uradnim dovoljenjem, ki se mu pravi Durchlaßschein. Za taka dovoljenja je prošiti pri pristojnih Landrat-ih ali policijskih direkcijah. Prošnje na kake druge urade, tudi če so naslovljene na najvišje oblasti, so brezpredmetne. Če kdo brez dovoljenja prekorači kako notranjo mejo, zapade v kazen. Dovoljenja se pa dobi samo v vojno važnih zadevah.

* **Filmsko predavanje v Anderburg-u v okrožju Cilli.** Okrožno vodstvo organizacije Steirischer Heimatbund v Cilli-ju je nedavno v Anderburg-u priredilo zborovanje, na katerem so v slikah prikazovali žalostno življenje in razmere v Sovjetiji. — Slično prireditve je organizacija Steirischer Heimatbund priredila tudi v Pongl-u. Obe predavanji sta bili odlično obiskani. Kmetje so prišli cele ure daleč, ja celo iz sosednjih krajevnih skupin, da so v sliki in besedi slišali resnico o takozvanem »boljševiškem rajju«. Udeležba in nastop poslušalcev je nudila sliko discipliniranega nacionalsocialistično orijentiranega ljudstva, ki ga je težko primerjati z vedenjem in obnašanjem pri sličnih prireditvah v bivši državi.

* **Združeno izkoriščanje sadja in sočivja na Spodnjem Štajerskem.** Po naročilu šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem Gauleiter-ja Uiberreither-ja se je v Marburg-u ustanovilo zadrugo, ki bo spodnještajersko sadje in sočivje na združni podlagi izkoriščala. Vse tozadevne predpriprave je izvršila zveza kmetijskih zadrug Raiffeisen v Graz-u. Minuli četrtek je bil ustanovni občni zbor, na katerem so ustanovili zadrugo »Obst- und Gemüseverwertungsgenossenschaft »Süd-obst«, eingetragene Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung« s sedežem v Marburg-u. V Cilli-ju, Pettau-u in Marburg-u bodo najprej uredili izdelovalnice sladkega mošta, v Rann-u izdelovalnico grozdnega soka, v Marburg-u pa še en drugi obrat za izdelovanje izdelkov iz sadja. Ta podjetja so že v takem razvoju, da se bo meseca avgusta že lahko začelo z izrabljanjem odpadnega sadja. Letos se bo predelalo že 1800 vagonov sadja in buč. V kratkem se bo tudi lahko začelo uporabljati sočivje, za pozneje je pa predvideno razširjenje na fabrikacijo marmelade, peptina itd.

* **Ogléd mlekarških storitev je zaključen.** Nedavno je bila zaključena poučna razstava o storitvah mlekarstva v Cilli-ju. Landesbauernschaft Südmark je v sodelovanju s Kreisbauernführer-ji na Štajerskem in Koroškem 50.000 osebami razkazal storitve našega mlekarstva.

* **16. občni zbor centralne blagajne Raiffeisen v Graz-u.** Dne 16. julija se je v Graz-u vršil 16. občni zbor centralne blagajne Raiffeisen, ki je osrednji zavod vseh štajerskih kmetijskih zadrug. Predsednik Hans Scholze je razen delegatov na tem glavnem shodu pozdravil tudi več častnih gostov, med njimi Landesbauernführer-ja Sepp Hainzl-a. Hainzl je v kratkem pozdravnem govoru povdaril, da je — kakor tudi Gauleiter — vnet pospeševalec kmetijske združne ideje. Ideja za združništva ima svoj izvor — tako je naglasil Hainzl — v mnenju, da pridejo v združitvi moči, dela in storitve vsakega posameznika veliko bolj do izraza: — Iz poslovnega poročila je omembe vredno, da je spodnještajersko kmetijstvo na naj-

boljši poti obnove Središna blagajna Raiffeisenovk je pri tem stavna na razpolago svoje združne, pomožne ustanove. Z ustanovitvijo 82 novih Raiffeisenov na Spodnjem Štajerskem ima to postavila zadostno mrežo podeželskih kreditnih in hranilnih blagajn na razpolago. To se bo se bo z ustanovitvami v okrožjih Rann in Trifail še zvišalo. — Krediti, ki se dobljujejo, so namenjeni financiranju kmetijstva, to je produkcijskih sredstev, odvajanja pridelkov, združnim predelovalnim in oplemenitevalnim podjetjem, posebno mlekarnam. Zdržnega vnovčevanja sadja na Spodnjem Štajerskem se bo centralna blagajna udeležila in bo morala izvesti še dodatna financiranja. — Bilančna vsota centralne blagajne je v letu poročila od lanskih 25 milijonov narasla na 42 in pol milijonov, s 1. junijem 1942 je pa dosegla 64,7 milijonov Reichsmark. Občni zbor, je soglasno odobril letne zaključne račune in predlagane spremembe pravil. V novo izvoljeno upravo (nadzorni odbor) je bil izvoljen tudi Spodnještajerc Girstmayer iz Marburg-a.

* **Vkuhavajte in vlagajte čim več sadja in sočivja!** Že v mirnem času mora skrbna gospodinja od rane pomladi naprej skrbeti, da bo v zimskem času razen krompirja tudi še kaj drugega v zalogi. To velja danes, ko živimo v vojnem času, za mestne in podeželske gospodinjice še v veliko večji meri. Brihtne gospodinjice so gotovo že pridno pri tem delu, ki je važno in zahteva, da se vsako stvar vkuha ob pravem času. Načini konserviranja so različni, kakor so različni tudi pripomočki, ki jih pri tem opravilu uporabljamo. Vsekakor se je danes z ozirom na količine sladkorja, ki ga imamo na razpolago za vkuhanje, posluževati načinov in receptov, ki bodo jamčili, da se nam blago, ki ga radi vojne moramo bolj ceniti, ne bo kvarilo. Neprecenljive vrednosti bo vkuhanje sočivja, ki ga je vložiti, kolikor je največ mogoče.

* **Izšla je 89. številka Verordnungs- u. Amtsblatt-a,** ki v svoji izdaji od 13. julija 1942 prinaša tretjo odredbo o tržnem redu na Spodnjem Štajerskem, nadalje odredbo k dopolnitvi odredbe o postavljanju komisarijev za društva, organizacije in zveze ter odredbo, ki spreminja odredbo o uvedbi v Reich-u veljavnih predpisov za cestni promet na Spodnjem Štajerskem.

* **Marburg an der Draa je že precej veliko mesto in v stalnem porastu.** Na dan popisa prebivalcev, to je dne 10. oktobra 1941, je število njegovega prebivalstva znašalo 71.440 oseb. V okviru Velike Nemčije bo Marburg v nekaj letih narasel na 100.000 ljudi, nakar se ga bo uvrstilo med takozvana velenista, ki štejejo nad 100.000 prebivalcev.

* **Prebivalstvo Spodnje Štajerske.** Po uradnih podatkih živi na Spodnjem Štajerskem glasom popisa na dan 10. oktobra 1941, 541.000 prebivalcev. Po okrožjih je to število razdeljeno kakor sledi: Marburg-Stadt 33.950 moških in 37.490 žensk, skupaj 71.440. Marburg-Land 65.094 moških in 58.183 žensk, skupaj 114.277. Pettau 49.232 moških in 56.351 žensk, skupaj 105.583 ljudi. Cilli 69.413 moških in 73.997 žensk, skupaj 143.410. Rann brez naseljenega področja ima 13.375 moških in 14.039 žensk, skupaj 27.414. Trifail brez naseljenega področja ima 20.103 moških in 19.314 žensk, skupaj 39.417 prebivalcev. Oberradkersburg 18.651 moških in 21.311 žensk, skupaj 39.962. Od 541.503 prebivalcev živi na Spodnjem Štajerskem 260.818 moških in 280.685 žensk.

* **Preprečajte gozdne požare!** V vročem letnem času je nevarnost za gozdne požare večja kakor v drugih letnih časih. Mi smo v našem listu na te nevarnosti že opozarjali in razlagali, kako se jih prepreči. Kljub temu ne bo odveč, če se o tem še spregovori. V letnem času se je gozdove, ki ležijo blizu večjih naselbin in industrij prav posebno nevarno. Po mestih in industrijskih krajih živijo ljudje se mnogokrat odutijo naravi, podeželju in gozdu, kljub temu pa radi zahajajo v gozd in njegovo bližino na oddih. Pri takih priložitostih se na žalost še največkrat pripeti, da odpadki cigaret, iskra od v gozdu pripravljenega ognjišča ali pa odvrtki užgalice povzročijo gozdni požar, ki je za narodno premoženje ogromne škode. Lahkomiselnost, popustljivost in nepažnja govtovih sprejemalcev, izletnikov, sportnikov ali hriboolazcev povzroča v tem pogledu veliko več škodo kakor železniške lokomotive, lokomobile, parni valjarji pri cestnih delih itd., ki so v največji meri zaščiteni. Razposajenost in zlobnost vsake slabo vzgojene poldorasle mladine, ki si za šalo in zabavo v gozdu zakuri, sta lahko neodpuščljivi. V času med 1. marcem in 31. oktobrom je prepovedano vsako kajenje v gozdu, ako ni posestnik gozda izdal za to pismenega dovoljenja. Pri izbruhih gozdnih požarov je po zakonu vsak državljani obvezan, pomagati pri gašenju. V takih primerih zadostuje, da ga kliče lastnik gozda, ki je v nevarnosti ali pa gozdarsko osebo, dokler in če ni policijskih organov v bližini. Dolžnost vsakogar je tudi, da oblasti prijavijo opažen gozdni požar, ako ga še nikdo ne gasi.

* **Prometni znaki.** Kakor poročamo na drugem mestu, je v odredbenem in uradnem listu izšla odredba, ki določa, da se termin za uvedbo v Reich-u veljavnih prometnih predpisov za cestni promet na Spodnjem Štajerskem uveljavi šele s 1. oktobrom 1942. Do tedaj morajo uradni prometni znaki odgovarjati cestno-prometnim predpisom kakor jih imajo v Reich-u.

* **Ljubezen in veselje do domačega gospodarstva.** Dekleta v Waldegg-u, Lorenzen-u, Weitenstein-u in Ranzenberg-u so po končanih kuharskih in šivalnih tečajih v okviru organizacije Deutsche Jugend v organizaciji Steirischer Heimatbund sklenila urediti in vzdrževati doma en vzoren kmečki vrt. Sedaj so pooblašteni organi organizacije s strokovnjaki pregledali dela teh deklet ter v 36 krajih ugotovili, da so pridno delala. Gojila so sočivje, zelnjavo za juho in še razne druge praktične zelenjave, s cveticami so pa otepšala cel domači vrt. Pri tem so se dekleta v zgoraj naštetih krajih najbolj obnesla. Ponekod so prve sadne pridelke že vkuhali in vložili v steklenice ter dekleta naučili, kako se konservira. Na ta način se dviga veselje in ljubezen do kmetijstva in domačinstva.

* **Strokovno ali poklicno šolstvo za ženske.** Reichserziehungsminister je izdal celo vrsto določil, ki bodo šolstvo ženskih poklicev preuredila. Izid te preureditve bo rodil za celi Reich enoten in organsko zgrajen šolski sistem, ki bo zajel vse izobraževalne poti srednjih in višjih ženskih poklicev. Če te poklice razdelimo v tri skupine, dobimo domačinstvo ali domače gospodarstvo, socialno vzgojnost in žensko obrt. Skupnost vseh treh skupin je, da so vzgojne in oblikujoče naloge središnica vzgojevanja in izobraževanja. Učilnice bodo lahko urejene kot posamezne šole, lahko pa tudi združene z različnimi sorodnimi strokami v večjih šolskih tvorbah.

* **Prstan na roki pri ročnem delu.** Kdor ima poklic, ki ga opravlja s stroji, je dobro, če se zaveda, da je prstan na roki pri delu lahko nevaren. Pijettni in sentimentalni ozir pri tem niso tako važni, kakor čuvanje zdravja in življenja. Prstan na roki zelo lahko zgrabi stroj, kar povzroči veliko neugodno. Tak slučaj se je nedavno pripetil v Dessau-u. V neki tovarni je delavec s svojim poročni prstanom obvisel ob delu nekega stroja. Ker se je dotični del stroja vrtel, mu je njegovo desno roko najtežje poškodovalo. V ostalem tudi pri poljskih delih ni dobro nositi prstane, ker se jih lahko zgubi.

* **Mojstrsko šolo za nemške rokodelce** otvorijo letošnje jesen v Linz-u. Šola bo vzgojevala in skrbela za naraščaj domaćih, brihtnih ter strokovno in gospodarsko dobro izurjenih rokodelskih mojstrov, ki se bodo zavedali svoje odgovornosti napram državi in svojih obveznosti napram obrti. Šola bo vodil znani strokovnjak Paul Ikath.

* **Hrvatska za svoje ceste.** Kakor znano, je Hrvatska določila 4 milijarde kredita za gradnjo cest. Prvi obrok v iznosu 400 milijonov kun so razdelili na 22 gradbenih odsekov na cestah Zagreb—Zemun, Zagreb—Rogatec, Sesvete—Varaždin, Zagreb—Primorje in Okučani—Banjaluka. Doslej se je dokončalo 170 km cest. Namen je, da se osigura še letos del kredita v iznosu 400 milijon kun.

* **Na Balkanu ne manjka ciganov.** Po neki statistiki je v bivši Jugoslaviji živelo 200.000 ciganov. Od teh se je okrog 50.000 preživljalo s rokodelstvom in godbo, medtem ko je ostalih 150.000 živelo od lumparij, sleparij tatvin in seveda tudi umorov. Škoda na narodnem premoženju, ki so jo ti potepuhi vsakoletno povzročili z zažiganjem gozdov, šup, lilevov, hiš itd. ter tatvinami, so cenili na pol milijarde dinarjev. Kakor smo že poročali, ima hrvatska država za svoje cigane poseben zakon, ki bo omogočil, da se to pleme ukroji in prisili na stalno bivališče in delo. Tudi Bolgarija in Grčija se ne moreta pritoževati, da bi jim manjkalo ciganske nadleže. Škoda, ki jo tamkajšnim narodom povzročajo cigani, gotovo presega škodo, ki so jo povzročili cigani v nekdanji Jugoslaviji.

* **»Boj na vzhodu«, glasi geslo za tekmo šolarjev v letu 1942.** Nationalsocialistične nemške šole smatrajo za važno, da se šolska mladina vzgojuje tudi v vojaškem pogledu. Zato je Gauleiter in Reichswalter Wächtler v sodelovanju z vrhovnim poveljstvom vseh treh delov oborožene sile vključno orožja H uvedel tekmo za celo Nemčijo. Leta 1941 je bila tema »morska vožnja je potreba« geslo za tekmo. To je bil hkrati začetek tega velikega dela. Letos je pa junaški boj naših čet na vzhodu najbolj v ospredju. Zato je tudi letna naloga dobila temo: »Boj na vzhodu«. Tako bo v prihodnjih šolskih tednih bojevanje naših čet poseglo tudi v vse učne predmete naših učilnic. Vsi učni predmeti bodo sestavljeni v povezanost z bojem na vzhodu. Gradivo za udejstvovanje se bo vzelo iz radia, tiska, bojno-poštnih pismen in vojnihih poročil ter iz pripovedovanja na dopustu se nahajajočih bojevnikov iz vzhodne fronte. Naloga naših šolskih fantov in deklet pa je, da na ta način pridobljeno znanje o dogajanju na vzhodu oživijo v risbah, sestavkih, modelih in plastiki. K vsemu temu bo ilustriran časopis za učence »Hilf mit«, to se pravi »pomagaj«, dajal dragocene nasvete. Delo na tej tekmi bo ostrilo duhove, razširjalo poglede ter šolalo in je-

klenilo voljo. Tekma »Boj na vzhodu« bo predstavljala komadič službe na fronti. Razen tega bo naša šolska mladina spoznala svetovno kugo boljševizem. Videla bo velikost in obsežnost pomena bojev na vzhodu. Storitve naših vojakov bodo v tem oživele, mladina jih bo pa pravilno cenila.

* **Pazite pri delu v senjaku.** V Ganzta-u pri Mürrzuschlag-u je kmečki delavec Franz Maderthoner padel skozi neko luknjo iz podstrešja, kjer je imel opravka s senom. Pri padcu si je pretresel možgane ter zlomil čeljust.

* **Japonski načrti za nove pokrajine.** Japonska si je zarisala dva cilja, ki jih bo izvedla v novo pridobljenih pokrajinah. Prvi gre za tem, da dosežejo pokrajine večjo samooskrbo. Drugi pa naj uredi izvoz iz istih tako, da bo to omogočalo blaginjo celemu veliko-azijskemu prostoru. Od industrijskih nalog stoji seveda produkcija petroleja na prvem mestu. Zvišanje pridobivanja rudnin je isto tako nujno. Razne izravnave v pridelovanju sladkorja, bombaža in riža bodo potrebne na poedinih otokih.

* **Proslava 6. obletnice vstaje španskega nacionalizma,** ki se je vršila nedavno v Madridu, je potekla nadvse dostojno. General Franco je govoril 60.000 glavni množici. V svojem govoru je polagal mnogo važnosti na razne gospodarske probleme, popisal je naloge vlade gospodarskega značaja ter hvalil in odlikoval več gospodarstvenikov.

* **Na drevesu je živel.** Kaj je pred tremi leti nekega Portugalca spravilo do tega, da je celo svoje premoženje razdelil in podaril, ni nikomur znano. Takoj potem se je pa umaknil v gozd ter tam živel na nekem drevesu cela tri leta. Le tu in tam se je podal z drevesa ter si preskrbel nekaj hrane. O ljudeh v tem času seveda ni hotel ničesar več slišati. Pred kratkim pa ga je pljučnica pokopala.

* **Zidovska posestva na Madžarskem.** Madžarska Zgornja zbornica je sprejela zakon o razlastitvi židovskih zemljiščnih posestev. Pri tem gre za gozdove, ki merijo približno kakih 1,3 milijonov hektarjev. Uporabiti jih mislijo za agrarno reformo.

* **Zidom v Franciji so stopili na rep.** Višji H- in policijski vodja pri nemškem vojaškem poveljstvu v Franciji je odredil, da židje v zasedenem delu Francije ne smejo obiskovati gostiln, kavarn, gledališč, varijetejev, kinematografov, tedenskih in letnih sejmov, zaprtih letnih, družinskih in rečnih kopališč, knjižnic, razstav, gradov, spomenikov, parkov, sportnih igrišč itd.

* **Dogodki v Bački.** V madžarskem parlamentu je ministrski predsednik na vprašanje nekega srbskega poslanca o gotovih dogodkih v Bački dal zanimiv odgovor. Rekel je, da je bilo lani v Bački popolnoma vse mirno in v redu. Letos januarja so pa gotovi srbski elementi poskušali kaliti ta mir, pri čemur je našlo smrt in bilo ranjenih mnogo madžarskih varnostnih organov. Madžarska vlada je zato z ostrimi sredstvi zopet upostavila red. Število pri tem umorjenih Srbov je znašalo 2550. Sovražna propaganda je vse to pretirala. Ministrski predsednik je končno dodal, da je treba sprejeti na znanje, da je Bačka dežela miru in reda, kjer so samo od zunaj došli elementi lahko povzročili poskus prevrata. Da se je vse to zgodilo, niso zakrile madžarske oblasti in tudi v Bački živijo Srbi ne. Krivci so tisti, ki so zanetili Balkan in še danes delujejo, da bi onemogočili vzdrževanje miru in reda.

Na pravi poti

Beseda politika je grškega izvora. Nekdaj je značila toliko kakor »nauk o državi« ali državoznanstvo. Pozneje se je pod tem pojmom razumelo tudi praktično vplivanje na državo. Danes razumemo pod politiko javno delovanje. Teoretična ali znanstvena politika, to je državoznanstvo, se bavi s svrhami in nalogami države in s sredstvi za njeno uresničanje ali z drugimi besedami: z vprašanjem po primernem in smotrnem. Politika se v glavnem deli v zunanjo in notranjo. Notranjo politiko se zopet lahko razčleni v upravno, gospodarsko, socialno, finančno, kmetijsko itd. Politika strank zasleduje zavestno najprej interese svoje stranke in je več ali manj vezana na njene politične dogme. Državnik, ki se javno udeležuje, pa mora imeti bolj celotno državo pred očmi. Eden največjih politikov, takozvani »železni državni kancelar« Nemčije, Bismarck, je nekoč rekel, da politika ni nikakršna znanost, ki bi se jo dalo naučiti, ker politika je umetnost in to drži.

Političarji se pravi tudi, če se ob stalnem omizju vodi politične razgovore. Politično delo je, če se hoče kako organizirano skupino ljudi pridobiti za gotovo stranko, ali jo pa pridobiti, da bo isti na uslugo. Beseda »političen« se nanaša tudi na državno modrost, na takozvano diplomatičnost, medtem ko pomeni izraz »nepolitičen« toliko kakor nepreviden.

Če hoče preprosto Spodnještajerc kakere človeka označiti, da je neodkritega in linavskega značaja, da dane besede ne drži, da mu ni verjeti ali zaupati, ga navadno imenuje, da je »političen«. To ima svoj izvor v slabih izkušnjah, ki jih je naše ljudstvo napravilo s politiki prejšnje dobe. Ti so, kakor vsi vemo in znamo, v časih, ko so kandidati pred volitvami iskali in agitirali za ljudske glasove, narodu navadno obljubovali »zlate gradove«. Ko pa so bili izvoljeni in na konju, pa svojih obljub niso mogli, znali ali pa

niso hoteli izpolnjevati. Na sebe in svoje lastne interese pa seveda niso pozabili. Beseda in oznaka »političen« je radi tega v naših krajih postala nekakšen ljudski pregovor in slabem smislu besede.

In res je pri nas politika še pred 16 meseci izgledala približno tako. Isto se lahko reče o politiki v državah, kjer še demokracije osrečujejo svoje narode. Ob ljube pri volitvah, pozneje pa varanje in izkoriščanje ljudstva, to je vse, kar se v demokratskih državah lahko pričakuje od politike in političnih voditeljev. Države, ki jim načelujejo državni poglavarji na avtoritativnih podlagah, seveda ne poznajo take politike, ki bi koristila samo nekaterim plutokratom. Politika, ki jo vodi na primer naš Führer, je plod njegovih zamisli, delo moža — veleuma, ki je vedno in povsod usmerjena samo v dobrobit in interes ljudstva. Notranja in zunanja politika Nemčije in vse kar je s tem povezano, zasleduje samo eden zvišen cilj: uspešno in koristno služiti celokupnemu nemškemu narodu sedaj in v bodoče. Iz bivše države prevzet ljudski pregovor, ki izraza »politika« in »političen« označuje kot nekaj varljivega in škodljivega, na kar se ne sme ničesar zidati, danes pri nas seveda ne drži več. Naša nacionalsocialistična politika je nasprotno od demokratske nekaj odkritega, potrebnega ter ljudstvu koristnega.

Zanimanje za politiko, zasledovanje vsega, kar se dogaja na političnem področju v Reich-u ter aktivno poseganje v vse to, je tako obsežno in vsestransko, da je Nemce smatrati za politično najbolj bistro in zrelo ljudstvo. Nemški narod je danes kljub realnega, zdravega, mirnega in hladnokrvnega pogleda na vse, kar se dogaja, politično veliko bolj zrel, razgiban in agilen kakor ljudstva, ki so po krvi in temperamentu impulzivnejša. Velik interes nemškega ljudstva za javno delovanje ali politiko na vseh področjih dokazuje, da je njegova politika na pravi poti in prebivalcem v korist.

učinkovito sredstvo zoper vse ostale bolezenske, ki se pojavljajo pri ogrščici.

Tako ugodni učinki apna na ogrščico nam svetujejo, da se isti v mejah pridelka redno z apnom gnoji. Apno bo najboljše gnojiti na strniščih, ali pa po podoranju hlevskega gnoja pred semenom. Na hektar se priporoča 15 dvojnih centov žganega apna ali 20 dvojnih centov mešanega, če gre za težko in srednjo zemljo. Lahka zemlja potrebuje 25 dvojnih centov ogljikovikislega apna na hektar. To so povprečne količine, ki smo jih navedli. Gnojitev z apnom poveča tudi učinek gnojitev s kalijfosfatom in dušikom.

RAZNE VESTI

* Čuvajte se nezgod pri delu. 69-letni tesar Michael Kanzler iz Laßnitz-a je pri delu v gozdovih gorovja Bachern tako nesrečno padel na tesarsko sekiro, da mu je ista šla globoko v desni bok. Težko ranjenega ponesrečenca, ki je močno krvavek, so odpeljali v bolnišnico.

* V Angliji nazadnje število rojstev. Angleški minister narodnega zdravja je v parlamentu poročal, da je število rojstev na 1000 prebivalcev v letu 1941 padlo na 14,2, medtem ko je v primerjavi s prvo svetovno vojno leta 1916 znašalo 20,3 na 1000 prebivalcev.

Trgovski dogovor med Japonsko in Indokino. Francoska Indokina bo v smislu dogovora Japoncem dobavljala surovine in druge dobrine, medtem ko bo Japonska Indokini odajala za njeno gospodarstvo potrebne materialije in dobrine.

* Čete črnec so prepeljali v Evropo. Prvi oddelki črnec so kot vojaki Zedinjenih držav Severne Amerike prišli v Severno Irsko. Kakor poroča angleško časopisje, je irsko prebivalstvo to vojaštvo »lepo pozdravilo«.

* 34 ljudskih knjižnic ima okrožje Cilli. Urad za izobrazbo ljudstva v okrožnem vodstvu organizacije Steirischer Heimatbund je nedavno uredil 34 knjižnic v okrožju Cilli. Tako je prebivalcem na razpolago sedaj že 34 knjižnic, in to v čisto kratkem času, če pomislimo, da še ni dolgo, ko so otvorili prvo. Z ureditvami nadaljnjih knjižnic se nadaljuje. Za celo okrožje je predvideno 52 knjižnic.

* Skrb za mater in otroka. V Mauterndorfu v Kreis-u Lungau so uredili zavod za porodušnico in dojenčke. Dom lahko prevzame 20 dojenčkov, ki ostanejo od rojstva do dovršenega leta v zavodu, da lahko njihove mamice, ki so brez lastnega stanovanja in gospodinjstva, gredo po svojih opravkih. Za nego in skrb so določene štiri sestre in štiri sestre-pripravnice ter tamkajšnji zdravnik. Vsak novorojenček se temeljito preišče, predno ga sprejmejo v zavod. Matere teh malčkov pa lahko, v kolikor jim je to mogoče, pridejo tudi v dom ter tam dojijo svoje otroke.

* 1000 hektarjev gozda je zgorelo. Kako potrebni so opomini oblasti in tiska, ki od slučajev do slučajev opozarjajo na potrebo preprečenja gozdnih požarov, nam potrjuje tudi nižje popisan primer. V francoski občini Calisane je nedavno izbruhnil ogromen gozdni požar. Železniško progo Lyon—Marseille so morali za nekaj časa staviti izven prometa ter vlake dirigirati na druge proge, da potnikov in vlakov niso spravičali v nevarnost. Gozdni požar, ki je trajal več dni, je povzročil ogromno, doslej še neprecenjeno škodo.

* Opuščajte pretepe. V Ruppertsbach-u v občini Wachsenberg so se nedavno stepli kmečki fantje, ker je v gostilno prišel fant iz sosednjega kraja, ki zahaja k nekemu dekletu v Ruppertsbach, kar domačinom ni po volji. Zadevo raziskujejo oblasti in bodo sledile kazni. Danes, ko nikjer ne manjka deklet, pač ni vredno držati se več stoletja pred nami veljavni vaških običajev, da so vaška dekleta namenjena in mišljena sama za domače fante in se povrh izpostavljati kaznim. Danes je svet odprt dekletom in fantom. Časi, ko so dekleta prišla samo do domače cerkve in od tam domov, so za nami.

* Francoski begunec general De Gaulle je govoril v angleški Spodnji zbornici. Kakor znano, se je Spodnja zbornica bavila s predlogom, da bi De Gaulle-ja bilo treba postaviti za poveljnika angleških oklopnih armad v Afriki. Sedaj so pa Angleži šli še dalje. Zunanji minister Eden je priredil sejo angleško-francoskega parlamentarnega odbora v Spodnji zbornici ter tam De Gaulle-ja osebno pozdravil. De Gaulle je dobil pri tem besedo ter je govoril o »bojujoči se Franciji«.

* Šola za letalski naraščaj so uredili na Slovaškem. Šola je podrejena vojnemu ministrstvu in bo skrbela za naraščaj pilotov, radio-telegrafistov, letalskih mehanikov, orožarjev in letalskih fotografov.

Ogrščica potrebuje apno

Gnojitev z domačim in umetnim gnojem koristi le, če je stanje apna v zemlji v redu, ali pa potom gnojenja z apnom tako daleč urejeno. Dokler se v zemlji nahaja zemeljska kislina na mesto apna, ne koristi najmočnejša gnojitev z najboljšimi redilnimi snovmi, kakor so dušik, fosforjeva kislina in kalij, nič, ker je življenje bakterij in gnojitev moteno in godnost zemlje nemogoča.

Posebno velike zahteve do stanja apna v zemlji stavlja ogrščica. Ogrščico ne cenimo samo visoko kot oljario, temveč tudi kot dober predpridelek, ki zemljo dobro zasenči, odbija močne sončne žarke ter na ta način varuje in čuva zalogo vlage in pospešuje življenje bakterij. Ogrščica brez apna ne da zadovoljivega pridelka in tudi zemljo zapusti v stanju, ki ne odgovarja. Apno nam s svojim mobiliziranim in aktivnim vplivom in učinkom na zemeljske prehranjevalne snovi v času pomikanja umetnih gnojil pomaga prehranjevati ogrščico, ki zahteva veliko redilnih snovi. Kjer je apno stanje zemlje v redu, tam se bo zimska repica veliko bolj hitro razvila, njena odpornost napram zimi bo močnejša, spomladi se bo dobro razvila in potem ji tudi hrošč, škodljivec ogrščice ne more več briti do živca. Apno kot gnojilo je tudi

* **10.000 otroških vrtcev bodo otvorili za časa žetve v Nemčiji.** S tem pa še ni izčrpano stanje takih zavetišč, ker je k temu treba pristeti še stalne otroške vrtce, ki jih ima Nemčija po mestih in na deželi. Sezonski otroški vrtci za časa žetve so krajevnim razmeram primerno celi dan odprti, poslujejo pa tudi po nedeljah. Ureditev ima namen, da v času žetve in največjega kmetijskega dela, ko je vsaka delovna moč potrebna na njivah in travnikih, kmečkimi in kmetijsko delavskim družinam odpade največji del brige za otroke. Na ta način je za otroke lepo preskrbljeno, so pod dobrim varstvom, kjer je potrebno, dobivajo tudi mleko, kavo, kakao itd., hkrati je pa delovna moč staršev in svojcev teh otrok lahko mirno in brez brige usmerjena v kmetijska dela, ki so vedno, prav posebno pa danes za prehrano najbolj važna. Ob lanski žetvi je bilo v Nemčiji 11.000 takih otroških zavetišč, ki so oskrbovala in čuvala nad 700.000 malčkov.

* **Hrvatska podpira muslimane.** Državna podpora, ki jo iz državnih dohodkov sprejema islamska verska skupnost na Hrvaškem, znaša 13 milijonov kun. Sedaj je država dovolila k tej vsoti še pol milijona kun. Razen tega dobijo muslimani od države posebne kredite za obnovo svojih mošej in molilnic v Bosni, ki so bile med boji poškodovane in porušene.

* **Visoko odlikovanje Generalfeldmarschall-a Kesselring-a.** Führer je Generalfeldmarschall-a Kesselring-a kot poveljnika nemškega letalstva v Sredozemskem morju, za odlično sodelovanje pri zadnji Rommel-ovi ofenzivi v Afriki odlikoval z odlikovanjem Eichenlaub mit Schwertern. Generalfeldmarschall Kesselring, ki je kot 15. vojak nemške oborožene sile dobil visoko odlikovanje — hrastov list z meči — stoji v 57. letu starosti in se je kot poveljnik letalskih odredov odlikoval že na Poljskem, v Franciji in na Norveškem. Med svetovno vojno je služil v nekem bavarskem armadnem zboru na fronti.

* **Samomor poljskega generala.** Poljski general Bugoševski, ki je ob izbruhu vojne bil poljski vojni ataše v Rimu, je v New York-u izvršil samomor. Vrgel se je raz strehe neke hiše na cesto, nakar je med prevozom v bolnišnico umrl. Bugoševski je bil v službi sedanje poljske emigrantske vlade v London-u.

* **Nov rod orožja smo dobili.** Führer in vrhovni poveljnik oborožene sile je odredil, da se sedanji strelci oklopnih divizij, to so Schützen der Panzerdivisionen, preimenujejo v oznako »Panzergranadiere«, kar bi se po našem lahko reklo oklepni grenadirji. Grenadir pomeni toliko kakor infanterist ali pešec, oziroma metalec ročnih granat. S tem se je ustanovilo in kristilo najnovejši rod orožja, ki se je v sedanji vojni v vseh bojih obnesel. Saj so polki in bataljoni teh grenadirjev v vseh bojih tvorili napadalne konice nemških napadov in ofenziv, v odločilnih bitkah pa goreče točke. Te čete so oborožene z lahkim in težkim orožjem ter opremljene in izvežbane za bojevanje iz motoriziranih vozov, ki so v oklopih, ne sme se jih pa zamenjati z motorizirano infanterijo, ki je zopet poseben rod orožja.

* **V Indiji gladujejo.** Zasedba Burme po Japoncih je povzročila pomanjkanje živil v bogati Indiji. Ker so angleške oblasti za prehranjevanje svojih čet v Bližnjem Vzhodu vsakoletno iz Indije odpeljale najmanj 600.000 ton žita in ker je sedaj

dovoz riža iz Burme v Indijo, ki je znašal letno okrog dva milijona ton, onemogočen, je v Indiji začelo primanjkovati živil. K temu je prišla tudi slaba letina in je po mnenju gospodarskih izvedencev trenutno zažnamovati primanjkljaj v stanju ljudske prehrane za kakih 3,3 milijonov ton žita. Angleška vlada v Indiji se sedaj na vse sile trudi, da bi to pomanjkanje nadomestila s povečanjem nlij za kakih 7 milijonov hektarjev. Kakor znano živi v Indiji od 400 milijonov ljudi 80% od kmetijstva. Kljub bogastvu in rodovitnosti dežele so pa angleški gospodarji indijsko ljudstvo vedno izrabljali pri bolj malem kosu kruha, ki je sedaj radi vojne postal še manjši.

* **Novo odlikovanje za pripadnike vzhodnih narodov.** Führer je ustanovil odlikovanje, ki se bo podeljevalo za hrabrost in posebne zasluge v zasedenem ozemlju na vzhodu. Šef vrhovnega poveljstva oborožene sile je pobraščen, da izdela za to potrebna izvršilna določila.

* **Angleški general Ritsche,** ki ga je nemški Generalfeldmarschall Rommel v italijanski Severni Afriki premagal in pregnal ter mu uničil celo njegovo 8. angleško armado, je sedaj dopotoval v Anglijo. Čuje se, da mu bo Churchill poveril poveljstvo oziroma generalno nadzorstvo nad domobranci.

* **Nov poveljnik angleškega letalstva v Sredozemskem morju.** Vicemarsal letalstva Keith Rodney je postal naslednik letalskega vicemarsala Hughe Lloyd-a.

* **Štirje novi državni tajniki na Madžarskem.** Na Madžarskem so bili imenovani štirje novi državni tajniki in sicer za justično, notranje, preskrbovalno in kmetijsko ministrstvo. S tem se je rešilo osebna vprašanja, ki so bila že dolgo časa pereča in jih je prav za prav povzročila smrt preskrbovalnega ministra Györfy-Rengyel-a in imenovanje propagandnega ministra Stephan-a Antal-a.

* **Na poštah dopisnicah zahtevajo otvoritev druge fronte v Evropi.** Neka močna delavska strokovna organizacija v Zedinjenih državah Severne Amerike je razdelila med svoje člane pol milijona dopisnic z nalogom, da jih delavci odpošljejo na naslov Roosevelt-a v Washington. Na dopisnicah je tiskan naslov in vsebina, ki glasi: »Glasujem za drugo fronto, ki je brez obotavljanja potrebna. Mnenja sem, da je zmaga v nevarnosti, če se ne ustanovi takoj na zapadu nove fronte«. — Po vseh znakih gre za delo komunistične propagande v Zedinjenih državah, ki bi rada na neki način pomagala Stalinu. Iz te moke pa seveda ne bo kruha, kakor bi ga tudi iz morebitnega poskusa druge fronte ne bilo.

* **Učenci hrvatske kmetijske šole v Križevcih** so nedavno odšli v Sudetenland, kjer bodo delali po raznih izbranih kmetijah. Namen je, zblizati že obstoječe prijateljstvo med Nemčijo in Hrvaško, spopolniti bodoče hrvatske kmetovalce v strokovnem pogledu ter jim pokazati storitve nemškega kmeta v času sedanje vojne.

* **Kocke za juhe in omake bodo cenejše.** Reichskommissar für die Preisbildung, to je državni komisar, ki določa cene, je za nekatere izdelke industrije juhe odredil 15 do 20% znižanje cen. Pocenilo se bo kocke za juho, kocke za omako, pasto za juho in zrna za juho. Nove cene za potrošnike stopijo v veljavo šele 1. septembra 1942.

* **Izobraževanje prodajnih pomočnic.** Reichsministerium für Wissenschaft, Erziehung und Volksbildung, to je znanst-

DOPISI

□ **Thomasberg bei Friedau.** Po dolgem času se oglašja zopet naš kraj z malim poročilom v naš »Stajerski Gospodar«. Prav vesel nas, da lahko govorimo o izgledu dobre vinske letine in tudi sadja nam ne bo primanjkovalo. Razveselijo pojavi, ki je vreden, da ga objavimo, je opaziti tukaj okrog. Ljudstvo, ki je nekoč mnogo mislilo na pijačo, se danes kaže že veliko bolj treznega in pametnejšega. Sadje so nekdanji samo prešali in sadjevec pili, pili so seveda še rajši vino, danes pa študirajo kako bi se ga dalo vnovčiti in kako se iz sadja izdeluje marmelada. Tudi sušenja sadja se pridno prijemajo. Naprednejše gospodinjice se tudi zanimajo za vkuhanje. To jim omogoča današnji boljši čas, ko ima naš kmet tudi nekaj denarja, da si lahko kupi sladkorja. — Kar se tiče letošnjega izkoriščanja rodne zemlje, so se naši okoliši dobro postavili. Kar nikdar ni bilo, se je sedaj zgodilo. Vsak komadič, ki je obeta, da zraste kaj na njem, je bil letos obdelan. Kmetje se trudijo, da pridelajo čim več, zavedajoč se, da gre vse to v prvi vrsti v dobrobit kmetu samemu in preko tega celokupni ljudski skupnosti. Izgleda, da so se ljudje živeli v nova razmere in zadovoljno korakajo v vrstah svojih tovarišev v starem delu Reich-a.

Franz Petek.

tveno, vzgojno in ljudstvo izobraževalno ministrstvo, je z ravno kar objavljeno okrožnico uredilo poklicen obisk sol prodajnih pomočnic, ki se jih naziva Verkaufsgehilfen. Učna doba takih pomočnic je predvidena na dve leti. Obisk poklicne šole je pa podaljšan še za eno leto preko učne dobe ter traja tri leta. Prodajne pomočnice se bodo prvi dve leti učne dobe poklicno šole skupno z vajenci nadrobnih trgovin, v tretjem solskem letu pa pride trgovsko računanje in vaje v prodajanju in dekoriranju izloč.

* **Zedinjene države Severne Amerike objavljajo seznam izgub svoje vojne mornarice za drugo polovico meseca junja t. l.** Od vojne mornarice in obrežnih straž je padlo v navedenem času 50 mož, 200 mož pa pogrešajo. S tem so celotne izgube mornarice Zedinjenih držav Severne Amerike glasom lastnih poročil dosegle število okrog 11.000 mož.

* **Pravoslavni duhovniki so bili so-krivci pri skrivanju morilcev.** Obergruppenführer-ja Heydrich-a v Pragi. Naknadno objavlja časopisje slike in ime na pravoslavnih duhovnikov, ki so v Pragi dovolili in odobraval skrivanje morilcev Obergruppenführer-ja Heydrich-a. Pri tem gre za pravoslavnega škofa Gorazd-a, ki se po svojem meščanskem imenu piše Pavlik, nadalje za pravoslavnega župnika Cikla in za kaplana Petrek-a.

* **Lepe diplomate imajo Zedinjene države Severne Amerike.** Po poročilih iz Madrida so severoameriški diplomati v Tangerju kar redom zapleteni v razne pretepe in skandale. Tako je Washington moral odpoklicati svojega prvega vojaškega atašea Bentley-ja, ker je v nekem pretepu z množico tako težko ranil svojega nasprotnika, da je kmalu nato umrl. Pred kratkim je pa njegov naslednik kapitan Norton, pri povratku iz pivnice hotela »Riff« v pijanem stanju izzval pretep, ker je glasno udrihal po Nemčiji in Italiji.

Bueg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Ein Harry-Piel-Film im Siegel-Verleih:

Menschen, Tiere, Sensationen

mit Harry Piel, Ruth Eweler, Elisabeth Wendt, Edith Oß.

Ein Film aus dem Leben der Artisten — aus der aufregenden Welt des Zirkus.

Für Jugendliche zugelassen!

Kulturfilm!

1094

Neueste Deutsche Wochenschau!

PK-Aufn.: Kriegsberichtler Hirche (Wb.)
Nach dem Feuerbefehl. Kriegswichtige
Anlagen in Leningrad werden unter Feuer
genommen

TO IN ONO

o. Novi sončni klobuki za žensko mta-
dino v delovni službi. Modni urad mesta
Frankfurt am Main se bavi v zadnjem
času najbolj z novostmi, ki odgovarjajo
času in razmeram. Sedaj je izdelal načrt
klobuka za zaščito proti soncu, ki ga je
Reichsarbeitsdienst takoj uvedel kot pred-
pisano pokrivalo za dekleta, ki služijo
svoj predpisani delovni čas. Gre za klobuk,
ki predstavlja ploščnat oval in se jih
lahko v velikih množinah sklada. Klobuk
je popolnoma neobčutljiv ter prikupno ka-
kor kakšna avba okviri obraz, je zelo
zračno in prijetno za nositi. Na glavo se
ga pritrdi z dvema konci traka ali pa s
trikotno naglavno ruto. Izdelovanje in
razpečevanje takih klobukov uživa pa-
tentno zaščito.

o. 75-letnica železnice čez Brenner. Od-
kar so izgradili čez 1370 metrov visoko
planino Brenner, ki leži v deželi Tirol ob
današnji nemško-italijanski državni meji,
železnico, je poteklo že 75 let. S to 25 km
dolgo železnico, ki so jo gradili od Inns-
bruck-a preko Brenner-ja do Bozen-a, je
ustala premostitev med severnimi in juž-
stavljaljo tehniško storitev prvega reda.
Gradnja je trajala tri in pol leta. Silno

delo je takrat občudoval celi svet. Javen
promet so otvorili dne 24. avgusta 1867.
Graditelj proge je bil inženir von Etzel iz
Württemberg-a v Nemčiji. Mož je pa umrl
neposredno pred dograditvijo, nakar je
njegovo delo in načrte dokončal švicarski
inženir Thommen. Od leta 1928 je želez-
nimi Alpami, kar je za takratni čas pred-
nica preko Brenner-ja elektrificirana.

Vse rastline potrebujejo apno kot
redilno snov. Srednja žetev odyzame
zemlji povprečno sledeče količine apna
na hektarju zemlje: žito 30 do 50 kg,
krompir 40 do 65 kg, repa 60 do 80 kg,
ogrščica, stročnice in sočivje 120 do 180
kg in lucerna 240 do 280 kg. Zemlji se
mora radi tega stalno dovajati apno.

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche
6 Rpt. das fettgedruckte Wort 26 Rpt. für
Geld-, Realitätenverkehr, Briefwechsel u.
Heirat 13 Rpt. das fettgedruckte Wort 40
Rpt. für alle übrigen Wohnanzeigen 10 Rpt.
das fettgedruckte Wort 30 Rpt. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort.
Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpt. bei Zusendung durch
Post oder Boten 70 Rpt. Auskunftgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Aus-
kunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpt. — Anzeigenannahme-
schluss: Donnerstag um 11 Uhr. — „Kleine Anzeigen“ werden nur gegen Vor-
einsendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindest-
gebühr für eine kleine Anzeige 1— RM

VERSCHIEDENES

Fleischhauerei oder Gasthaus

zu pachten gesucht. Auskunft in der Ver-
waltung. 1077-1

Tausche Zimmer in Kötsch für zwei
Personen mit Zimmer in Mar-
burg. Frangesch Franz, Unterkötsch 118.
1062-1

Gummistempel Türtafeln, sowie alle
Gravuren in Gold und
Silber, Stahlstanzen, Brennstempel er-
zeugt prompt die Firma F. Liebisch, Mar-
burg, Adolf-Hitler-Platz 1, Hof, oder
Draugasse 5. 1063-1

ZU VERKAUFEN

Kaufe einen

Doppelelevator

komplett, 1 Paar Selbstschärfer Mül-
steine oder französ. Mülstein, 36 Zoll
breit, gebraucht, in gutem Zustande. Zu-
schriften an Fischinger Mühle in Johan-
nisberg, Post: Rottenberg — Fresen a. d.
Drau. 1073-2

Kinderwagen für Zwillinge

um 50 RM zu verkaufen. Maria Besiak,
Samuschen, Margarethen bei Pettau.
1057-3

Eine

Glasweranda

wird um 350 RM verkauft. Schaweder
Franz, Neudorf 88 bei Pettau. 1090-3

Schanktisch um 150 RM zu ver-
kaufen. Drauweiler,
Zwettendorferstraße 17, Kronvogel. 1087-3

Gewöhnliche dreireihige Harmonika

um 300 RM zu verkaufen. Anfragen Ra-
ditsch, Lichtenwald 172. 1085-3

× Tudi na Štajerskem gojiijo tobak.
Okrog Fürstenfeld-a na Štajerskem goji
160 kmetov razen svojih kmetijskih pro-
duktov tudi tobakno rastlino. Na celotni
ploskvi 16 hektarjev pridelujejo tobak
dobre vrste, ki ga seveda oddajajo v to-
varne.

OFFENE STELLEN

Wachmänner

für die besetzten Gebiete
im Westen gesucht. In
Betracht kommen in erster Linie Rentner,
Pensionisten und einsatzfähige Invalide,
sowie auch Arbeitskräfte, welche nicht in
einem festen Arbeitsverhältnis stehen. Be-
werber, welche bereits in einem kriegs-
wichtigen Arbeitsverhältnis stehen oder
dafür in Frage kommen, scheiden aus.
Unbescholtenheit ist Voraussetzung. An-
fragen sind an die zuständigen Arbeits-
ämter zu richten. Nähere Auskünfte durch
die Dienststelle in Graz, Alte Poststraße
Nr. 107, Thiel Rudolf, Werbeleiter. 424-6

Winzer mit 3—4 Arbeitskräften für die
Umgebung von Marburg für
November gesucht. Anzufragen Marburg,
Schillerstraße 22, Part. links. 1081-6

Tischlergehilfe und Lehrling

event. mit Verpflegung werden aufgenom-
men. Marburg, Drauweiler, Terbutzgasse
Nr. 33. 1082-6

Lehrjunge möglichst mit Hauptschu-
le, auch vom Lande, gu-
ter Rechner, wird sofort aufgenommen
bei Johann Florianitsch, Gemischtwaren-
handlung, Schönstein. 1084-6

Kuhknecht und Hirt

schulfrei, werden bei Franz Kramberger,
Götsch, Burgstall in d. B. aufgenommen.
1086-6

Lehrmädchen- oder Junge

für Gemischtwarenhandlung am Lande,
mächtig der deutschen Sprache, zum so-
fortigen Eintritt gesucht. Auskunft in der
Verw. 1088-6

Winzer bis 60 Jahre alt, gesund, 3 bis
4 Arbeitskräfte, wird aufge-
nommen. Stadtberg 21, Plochl-Lerch, Pet-
tau, Obere Draugasse. 1089-6

Kaufmannslehrling mächtig der
deutschen Sprache, bei voller Verpflegung, wird so-
fort aufgenommen. Johann Gradisar,
Kaufmann, Lichtenwald. 1091-6

Winzer mit 3—4 Arbeitskräften für 3
Joch Weingarten gesucht. Zu-
schriften mit Angabe des Alters und der
bisherigen Beschäftigung unter „Leiters-
berg“ an die Verw. 1092-6

Dreschmaschine doppeltes Putzwerk (Hofner - Schrantz) verkauft zum Schätzwert Anton Windisch, Rann bei Pettau. 1089

Bedienerin

für Haushalt, einige Tagesstunden, gesucht, Photo Kieser, Viktringhofgasse 30. 1032-6

Photogehilfin,

tüchtige Laborantin für Kopieren, Vergrößern gesucht, Photo Kieser, Marburg, Viktringhofgasse 30. 1033-6

Winzerfamilie,

2 männliche und 2 bis 3 weibliche Arbeitskräfte werden für Herbst gesucht. Gute Lebensbedingung. 1. Grosek, Roßbach bei Gams, Marburg. 1038-6

Mädchen für alles

sucht Burgkaffee, Burggasse 2. 1037-6

Schmiedgehilfe und Lehrling

mit Verpflegung werden aufgenommen. Soretz Johann, Huf- und Wagenschmied, Nußdorf 18, P. Schleinitz bei Marburg. 1046-6

Ehrlicher Winzer

wird für Herbst in Weingarten (4 Joch) aufgenommen. Anträge unter »Mellingberg« an die Verwaltung. 1080-6

Tischlerlehrling

wird aufgenommen bei voller Verpflegung. Gradischnig Josef, Post Wachsenberg, Margarethen an der Pöbnitz. 1078-6

Bauernknecht und Magd

werden aufgenommen. Auskunft in der Verwaltung. 1076-6

Ein

Sattlergehilfe und Sattlerlehrling

werden sofort aufgenommen. Besiak Johann, Sattler, Marburg, Bubakgasse 33. 1074-6

Meier

mit 4 und ein Winzer mit 3 Arbeitskräften werden aufgenommen. Auskunft in der Verw. 1075-6

Lehrjunge

ehrlischer Eltern, stark und gesund, guter Rechner, wird für ein Gemischtwarengeschäft sofort gesucht, Pustek Ferdinand, Erlachstein. 1069-6

Schneidergesellen - Gesellinnen

werden für dauernd aufgenommen. - Anträge an die Verwaltung unter »Leichtarbeit«. 1059-6

Verlässlicher Meier

mit 3-4 Arbeitskräften für die Feldbearbeitung wird mit 1. Oktober aufgenommen. Gottfried Mikl, Groß-Sonntag Nr. 20. 1058-6

Abwaschmädel

wird sofort aufgenommen. Restaurant Union, Marburg. 1064-6

Suche zum sofortigen Antritt

Hafner- und Töpfergehilfen

Anton Reisp, Marburg, Kernstockgasse Nr. 10. 1067-6

Suche per sofort

1 Schneidergehilfen u. Lehrlingen

für Herren- und Damen-Schneiderei. Male Joh., Marburg, Kärntnerstr. 50. 1061-6

REALITÄTEN

Kleiner Besitz

zu pachten gesucht. Anträge unter »Guter Boden« an die Verwaltung. 1065-7

Haus

zu kaufen oder tauschen gesucht. Josef Mlinar, Postlagernd Pettau. 1093-7

Besitz

zu pachten gesucht. Anträge an Anton Sattler, Neudorf, Post Martendorf bei Pettau. 1079-8

STELLENGESUCHE

Wegen Luftveränderung

suche Stelle am Lande für ein paar Monate. Am liebsten als Wirtschafterin oder als Näherin. Zuschriften unter »Dankbar« an die Verwaltung. 1079-8

LANDESFACHGRUPPE IMKER SUDMARK

Bienenzüchter Achtung!

Betrifft: Ablieferung des Aktionshonigs und Anmeldung zum Zuckerbezug.

Damit die Imker rechtzeitig in den Besitz des Zuckers für die Herbstfütterung kommen, ist es notwendig, sofort mit Postkarte an die Landesfachgruppe Imker Sudmark, Graz, Hamerlinggasse 1, folgendes zu melden:

1. Anzahl der einzuwinternden Bienenvölker.
  2. Anzahl der Kilogramme Honig, welche für die Sonderaktion abgegeben werden.
- Für jeden Bienenvolk, für das im Herbst 1941 Zucker bezogen wurde, sind mindestens 2 kg Honig für die Aktion der Rfgr Imker abzuliefern. Imker, welche sich der Honigaktion entziehen, können bei der Zuckerbelieferung nicht im vollen Ausmaß berücksichtigt werden. Die Anmeldung hat bis 5. August zu erfolgen. Später einlaufende Meldungen können nicht berücksichtigt werden.

1073

Für die Landesfachgruppe I. S.
gez.: Groyer.

Selbständiger Schneidergehilfe

sucht Stelle in Untersteiermark. Maria Küssel, Schneidergehilfe, Krainburg, Alte Straße Nr. 2. 1070-8

Winzer

mit 3 Arbeitskräften sucht passende Stelle. Auskunft in der Verwaltung. 1066-8

HEIRAT

Kraftwagenlenker

Staatsangestellter wünscht Ehebekanntschaft mit Fräulein von 18 bis 28 Jahren mit schöner Vergangenheit. Zuschriften mit Lichtbild unter »Aufrichtigkeit« an die Verwaltung. 1071-11

Sympathischer

Handwerker

25 Jahre alt, in ständiger Stellung, wünscht zwecks Ehe mit netten, hübschen Fräulein gleichen Alters Bekanntschaft. Nur ernste Zuschriften mit Lichtbild an die Verw. unter »Glück«. 1083-11

Alleinstehender Besitzer

Absolvent der Landwirtschaftsschule, mit 12 Joch Grund, wünscht Einheirat auf Besitz, Geschäft oder Gasthaus in der Umgebung Marburg. Zuschriften unter »12 Joch« an die Verwaltung. 1068-11

Dentistin

ELSE PRIMUS

hat ihr Zahnatelier am 23. Juli 1942

Marburg - Thesen

Lussengasse 10 eröffnet 1072

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

Hypotheken auf Grundbesitz
in Stadt und Land

CILLI, Postfach

Kommunaldarlehen

Siedlungsdarlehen

Haltung des Reichsgaues für sämtliche Verbindlichkeiten der Anstalt